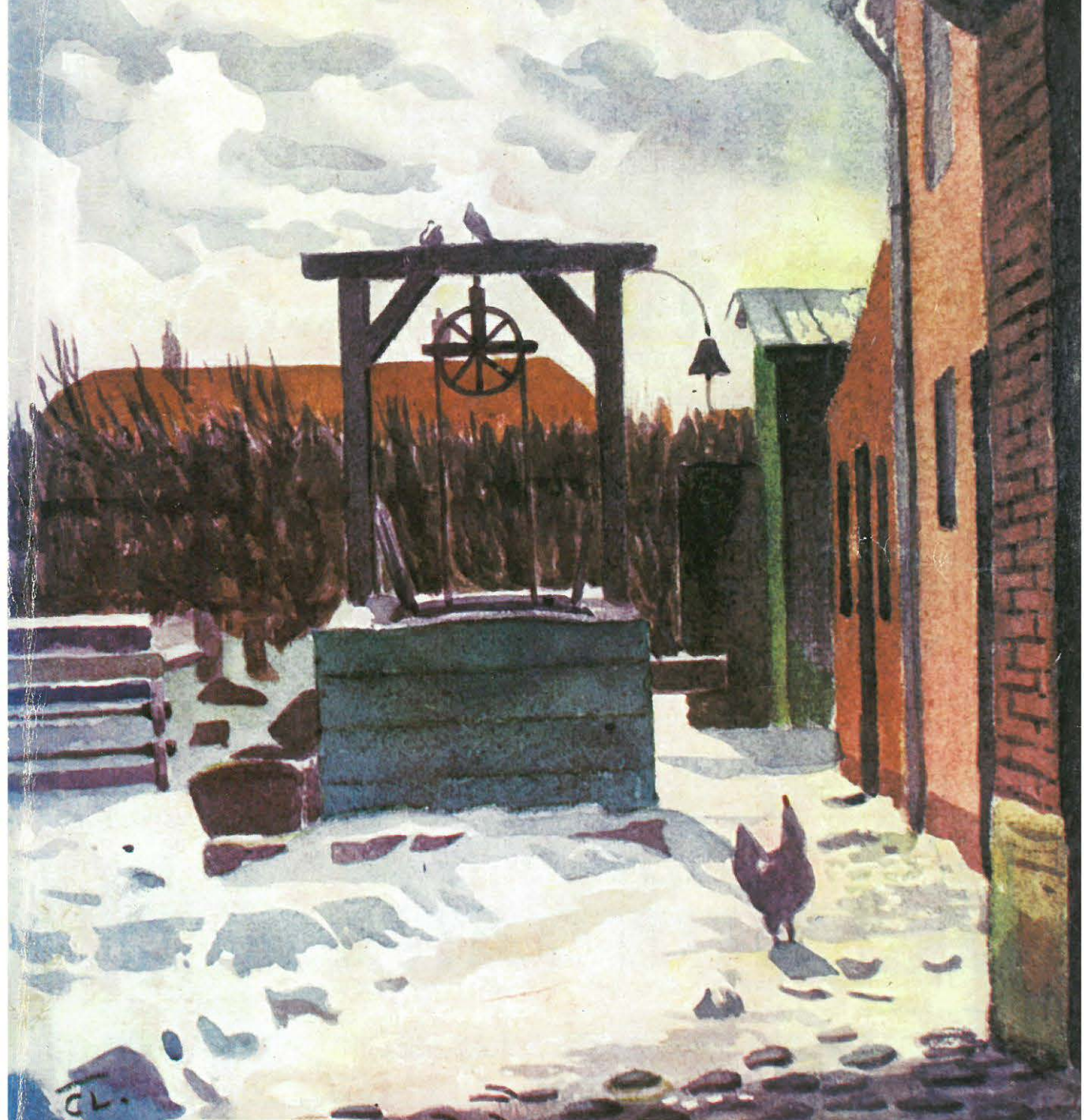

JULI THY

67. årgang

1997

67. årgang

KÆMPE
RABAT
PÅ KÆMPE
BILLEDER

20 x 30 cm

NU 9⁹⁵

KUN FRA 24 x 36 mm
film (negativ)

Tilbuddet
gælder til
lørdag den
29. november

50 x 75 cm

69.-

SPAR 100.-
NU

30 x 45 cm

39.-

SPAR 48.-
NU

PhotoCare

- fordi livet ikke kan tages om!
Store Torv . Thisted . Tlf. 97 92 12 88

H.M. AUTOMATIC A/S

WILHELMSBORGVEJ . 7700 THISTED . TLF. 97 92 63 00

Elektriske styre- og fordelingstavler
Mimic-tavler i mosaiksystem
Styringstekniske komponenter

SMEDE & MASKINFORRETNING
HUNDAHL A/S
TILSTED · Silstrupvej 24 · 7700 Thisted · Tlf. 97 92 11 33

AUTORISERET

NEWHOLLAND

FORHANDLER

JUL I THY

1997

67. ÅRGANG

UDGIVET AF JØRGEN MILTERSEN, THISTED

Forhandles uden for Thy, Han Herred og Mors af
Danske Boghandleres Kommisionsanstalt, Siljengade 6-8, 2300 København S.

JUL I THY

67. ÅRGANG

Redigeret af Jørgen Miltersen, Hanstholmvej 185, Tved, 7700 Thisted. Tlf. 9798 1585

Indholdsfortegnelse

<i>Laura fra Thisted og hendes familie</i>	
Af Svend Sørensen, Skovstedvej 33, 7700 Thisted	3
<i>Thyboer gik amok da flyvning i 1911 slog fejl</i>	
Af Henning Skov, H. C. Andersensvej 46, 8800 Viborg	13
<i>Fra Skjoldborg til Canada</i>	
Af Laurids Andersen, Jernbanevej 21, 7752 Snedsted	19
<i>Mine rødder i Thy</i>	
Af Jens Jørgen Bangsgaard, Baunehøj 37, Osted, 4000 Roskilde	23
<i>Drama på Thyholm med slutspil i Jerusalem</i>	
Af Eigil Visby, Tornerosevej 112, 2730 Herlev	27
<i>Jul i Øster Vandet og hos Bornerups i Thisted</i>	
Af Arnold Østergaard-Frandsen, Dybdalvej 26, Stenvad, 8586 Ørum Djurs.....	31
<i>Fra det gamle album</i>	33
<i>Fra det ny album</i>	57
<i>Annoncer</i>	70

Forsidemotiv:

Gengivelse af JUL I THY's forside 1943.

Akvarel af Carl Lundblad: Brønden i den gamle købmandsgård,

Vestergade 61 i Thisted, ejet af købmand Larsen.

Blev fjernet, så der kunne blive parkeringsplads, kaldet Larsens Plads.

Ligger ved Sofies Bageri, der indtil for nylig var ejet af Lynggaard Poulsen.

Fotos fra:

Foto-Magasinet i Thisted, Klaus Madsen, Peter Mørk,

Tage Jensen, Jørgen Miltersen m. fl.

Eftertryk ikke tilladt

Wadmann Bogtryk/Offset, Thisted

ISBN 87 85 131 26 1

Laura fra Thisted og hendes familie

TV-serien »Bryggeren« ydede ikke Laura fuld retfærdighed. Hun var en meget større personlighed.

Af Svend Sørensen

Da TV-serien »Bryggeren« i begyndelsen af 1997 løb over skærmen, fik museet i Thisted flere forespørgsler, især fra pressen, der gerne ville vide, hvem denne Laura fra Thisted egentlig var. En stump lokalhistorie fra Thy havde pludselig fået landsdækkende interesse.

Laura blev født den 29. august 1819 som yngste barn af købmand Lars Hilman Holst og hustru Helene Cathrine Steenstrup. Barndomshjemmet var en købmandsgård, der lå i Vestergade over for kirken. I dag er adressen Vestergade 16, der ligger på det østre hjørne af Vestergade og Amtsstræde. Der drives stadigvæk forretning på stedet; dog sælges der ikke længere ildelugtende, gammel ost og saltede sild, men derimod vellugtende hårshampoo og mineralholdige vitaminpiller.

I sine velmagtsdage var Lars Holst måske Thistedes rigeste købmand. Han var søn af en parykmager, der var født i Aalborg og i 1760 havde giftet sig med en pige fra Thisted. Efter alt at dømme var det parykmageren, der byggede Lauras barndomshjem. Ved taksationen 1781 blev ejendommen vurderet til 320 rigsdaler (dengang skulle en håndværkssvend arbejde i fire dage for at tjene en rigsdaler). Ejendommen bestod af et forhus på 17 fag bindingsværk med stråtag. Dertil kom et

tværhus på 7 fag og et sidehus på 9 fag, begge med klinede mure og stråtag.

I disse bygninger voksede seks børn op. Lars Holst var næstældst, og allerede i 1783 fik han borgerskab som købmand, knap 20 år gammel. Han indrettede sig sandsynligvis fra starten i sit barndomshjem, og ved brandtaksationen i 1791 var der da også bygget en lade på 18 fag, beliggende mod nord. I 1797 købte Lars Holst Mellem Mølle sammen med en yngre bror. Jo, Holst'erne var driftige folk. En ældre bror ejede således Søgaard i Nors.

Lykken kastede dog ikke sit lys på alle grene af familien. På mødrene side havde Lars Holst en kusine, der var gift med en skomager i Nykøbing. Deres søn Jens Peter Clausen var skomager i Vejle, og han blev i 1839 hals-hugget for at have kvalt sin kone.

I en ret moden alder af godt 40 giftede Lars Holst sig i 1804 med Helene Cathrine Steenstrup. Allerede inden Laura blev født, havde købmand Holst og hans kone fem børn, en søn og fire piger. Sønnen Johannes var ældst og blev født i 1805. Den ældste af pigerne hed Lyna Marie, født 1806, og derefter fulgte Frantsine Kirstine (1808), Nikoline Severine (1809) og Johanne Bertheline (1812).

Mon ikke de fem søskende var med i Thisted kirke, da deres lillesøster blev døbt Laura

Cathrine? Deres mors familie kan man danne sig et indtryk af ved at kigge på listen over fadderne i kirkebogen. Blandt fadderne var præstens kone fra Hillerslev, Anne Cathrine, der var en datter af Chr. Carstensen, Thistedes præst fra 1789 til 1831. Det var ham, Christen

Kolds mor tjente hos en del år, inden hun giftede sig med skomager Kold. Anne Cathrine var gift med en fætter til Lauras mor. Han hed Johannes Steenstrup, og både hans far og farfar havde været præst i Sjørring. Præsteparret i Hillerslev havde en stor børneflokk, hvoraf

Lauras barndomshjem på hjørnet af Vestergade og Amtsstræde blev sandsynligvis opført af hendes farfar, Bertel Pedersen Holst. Han var parykmager, født i Aalborg og blev gift med en pige fra Thisted i 1760. Billedet er udlånt af Lokalhistorisk Arkiv, J. P. Jacobsens Plads. Det er en gengivelse af et maleri fra 1866 udført af Jul. Andersen. Maleriet ejes af Alfred Jacobsen, Frederikshavn. Den bygning, der i dag ligger på hjørnet af Vestergade og Amtsstræde, er opført ca. 1875 af konsul, købmand N. C. Andersen, der var gift med en søster til J. P. Jacobsen.

den tredjeældste blev den mest kendte. Det var Japetus Steenstrup, som vandt sig europæisk ry ved sine studier af lavere dyreformer. Mest epokegørende var hans undersøgelser af køkkenmøddingerne fra ældre stenalder. Hans studier i de danske tørvemoser var desuden med til at fastlægge plantevækstens udviklingshistorie.

En anden af fadderne ved Lauras døb var hendes morbror, Jens Kraft Steenstrup, der havde overtaget barndomshjemmet Nandrup på Nordmors efter faderens død i 1810. Nandrup var en gammel sædegård, der havde et jordtilliggende på 300 tønder land agerjord foruden eng og hede. Bygningerne var i 1811 forsikret for næsten 8.000 rigsdaler. På trods af denne rigdom levede Lauras morfar, Frantz Vogelius Steenstrup, sine sidste år med den fikse idé, at han var i armod. Dette tungsind førte til, at han hængte sig i et nødtørftshus, mens folkene på gården var til marked i Nykøbing. Han var på det tidspunkt enke-mand, og Lauras mor fik udbetalt 50.000 rigsdaler i arv – et beløb, der kunne løfte låget på de fleste købmænds pengeskrin. Da Lauras mor blev døbt i 1778, fik hun navnet Helene Cathrine efter sin farmor, der var enke efter præsten i Sjørring. Den nydøbte havde i øvrigt en moster, der få år senere blev gift og slog sig ned på Sindbjerggård i Redsted. Skibsreder Knud Lauritzen er efterkommer af denne moster.

Laura blev med andre ord født ind i et velbetrygget hjem, hvis rødder slyngede sig omkring to af de søjler, samfundet hvilede på. Den ene søjle var solidt placeret i godser og præstegårde, hvor dåbsattesten var adgangsbillet til indflydelse og position. Den anden søjle havde et mere ustabil, men også et mere dynamisk ståsted, hvor den enkeltes kunnen og gåpåmod var afgørende for fremgang i livet.

Om barndommen i Thisted har Laura ikke efterladt sig noget nævneværdigt. Hun voksede op i 1820'erne, da byen i lighed med landet i øvrigt ikke helt var kommet sig efter krigen mod England og den efterfølgende statsbankerot i 1813. Det betød dog ikke, at Thisted stod helt i stampe. Befolkningstallet var i

fremgang og passerede 1600 i 1834. Allerede mens Laura var tre år gammel, begyndte man at udvide kirkegården mod syd, og mon ikke den lille pige har set, hvordan man tumlede med de store sten til det nye kirkegårdsdige? Som barn har det sikkert også været en begivenhed for hende, når der om onsdagen var torvedag. Så kom egnens bønder og falbød deres varer nede på torvet.

Laura voksede op i enevældens tidsalder, da de kongelige embedsmænd havde stor magt. Hun har sikkert ikke været ret gammel, før hun kunne genkende den skæggede byfoged Jes Lützhøft, der residerede i byens rådhus på Store Torv. I dag ville vi betegne ham som både politimester, dommer og borgmester. Over både by og amt svævede imidlertid den vævre amtmand Faye, der regerede fra kontoret i sin private gård i Storegade (nr. 4). Han gik meget op i at forbedre amtets veje, og han havde i Thisted oprettet en planteskole, der skulle levere træer til bekæmpelse af den ødelæggende sandflugt. Forsøget faldt dog ikke heldigt ud, men det blev starten på byens nuværende plantage.

Skråt over for Lauras hjem var der indrettet skole i den nedlagte latinskoles bygning. Ifølge skoleloven fra 1814 skulle alle børn modtage undervisning, men det kneb for både myndigheder og forældre at leve op til lovens bogstav. Skolen ved kirken kunne i realiteten slet ikke rumme byens børn, men mange forældre mente også, at børnenes tid kunne bruges bedre til mere nyttigt arbejde. De velstillede foretrak imidlertid at lade deres børn undervise privat, og Laura hørte uden tvivl til den kategori. Hvis man skal tro den tre år ældre Christen Kold, så gik hun heller ikke glip af ret meget i »de fattiges skole«, som den undertiden blev kaldt. Christen Kold kedede sig bravt, og hans eneste fornøjelse var at skrabe sandet på gulvet sammen med fødderne. Selv om de to ikke gik i samme skole, så kan der ikke herske tvivl om, at de har kendt til hinandens eksistens.

Hvis man skulle gætte på en begivenhed, som blev et varigt barndomsminde for Laura, så vil kongebesøget i sommeren 1830 være et godt bud. Byen stod på den anden ende, da

Familien Holst samlet til eftermiddagskaffe i haven ca. 1818. Laura er ikke med, for hun blev først født året efter. Fra venstre ved bordet Lauras mor, Helene Cathrine (født Steenstrup 1778). Stående en pige i huset. Derefter datteren Johanne Bertheline (f. 1812), Frantsine Kirstine (f. 1808), Nicoline Severine (f. 1809) og sønnen Johannes Vogelius (f. 1805). Vendt mod faderen den ældste datter Lyna Marie (f. 1806) og sidst købmand Lars Hilman Holst (f. 1763). Den flotte silhuet er udført af Franz Liborius Schmitz (ca. 1766 – 1827). Han var tysk af fødsel, bosat i København, men det meste af tiden omrejsende i provinsen, hvor han på forhånd annoncerede efter kunder.

Frederik den Sjette blev modtaget med pomp og pragt og indlogeret hos amtmænd Faye i Storegade. Det festlige blev ikke mindre af, at kongen var ledsaget af sin unge svigersøn, den senere Frederik den Syvende. I disse dage lagde Laura sikkert også mærke til maleren Martinus Rørbye, der gik rundt i byen med sin skitsebog. Han boede ligesom kongen hos amtmænd, der var gift med Rørbyes møster.

Holst-familiens anseelse ses måske allerbedst af, hvor godt købmanden fik sine døtre gift – hvis vi vel at mærke bruger den sociale position som målestok. Endnu mens Laura var barn, blev tre af hendes søskende gift. Den første var Johannes, der i 1827 blev gift med Else Dorthea Prior, der var datter af præsten i Hunstrup. Johannes drev køb-

mandshandel som sin far og havde forretning i Nørregades udkant, hvor Nørre Bom satte skel mellem land og by – omtrent hvor Kastet nu udmunder. Dengang var købstæderne omgivet af toldgrænser, og der blev svaret afgift af de varer, der passede bommene.

Johannes Holst flyttede i 1838 sin forretning til mere mondæne omgivelser i Vestergade, så han kun var skilt fra sit barndomshjem af Amtsstræde. Han døde imidlertid fire år senere i en alder af kun 37 år, og Dorthea måtte drive forretningen videre. Snart lejede hun dog forretningen ud, men i den store købmandsgård var der plads nok til, at hun selv kunne åbne en forretning med mere specialiserede varer – noget der også senere var kendetegnende for Vestergade 18. Mange

husker endnu reklamen: »Køb Hatten i Nr. Atten«.

Frantsine var den næste i søskendeflokken, der blev gift. I 1830 blev hun viet i Thisted kirke til Christian Djørup, hvis forældre på dette tidspunkt ejede herregården Aunsbjerg syd for Viborg. To år senere blev han ordineret som præst i Hassing-Villerslev, og det var her, han indsamlede oplysninger til den amtsbeskrivelse, der mere eller mindre har udødeliggjort hans navn i Thy. Det kgl. danske Landhusholdningsselskab havde påtaget sig at udgive beskrivelser af alle danske amter og havde bedt Johs. Steenstrup i Hillerslev om at udfærdige beskrivelsen af Thisted Amt. Steenstrup blev imidlertid sognepræst for Skelund-Visborg i Østhimmerland i 1835, og selv om det var planen at arbejde videre med amtsbeskrivelsen, så var han ikke nået afgørende videre, da han døde i 1840.

Efter Steenstrups død leverede Chr. Djørup herefter det imponerende stykke arbejde at færdiggøre manuskriptet inden for det næste år, og i 1842 udkom en bog på 506 tætrykte sider. Da arbejdet var fra hånden i 1841, flyttede Frantsine og Chr. Djørup til Vester Torup præstegård, hvor han virkede i ti år som sognepræst og provst. Derefter havde provst Djørup sit virke i Hjørring og fra 1863 i Karlebo, Nordsjælland, hvor han døde i 1879.

I ægteskabet med Chr. Djørup havde Lauras søster syv børn. Datteren Kirstine Magnella havde den ære at fejre sit bryllup i moster Lauras hjem, da hun i 1863 blev gift med brygger Erhard Kogsbølle, der i 25 år havde den daglige ledelse på Carlsberg. En anden af Chr. Djørups døtre, Johanne Emilie, var en tid forlovet med Lauras eneste søn, Carl. Det er dog nok Chr. Djørups ni år yngre bror, lægen Frans Casper Djørup, der især forbindes med Lauras hjem, hvor han var en hyppig gæst.

Lauras søster Nicoline var den tredje i søskendeflokken, der holdt bryllup. I 1832 blev hun gift med ingen ringere end amtmandens søn, Andreas Emil Stockfleth Faye, der var byskriver i Thisted. Et ægtepar af så fornem byrd skulle selvfølgelig bo standsmæssigt, og i 1835 erhvervede de jord af købmand Holst bag ved købmandsgården ved den

nuværende Skovgade. Her opførte de et hus, der uden sidestykke må have været datidens flotteste hus i Thisted.

Nicoline og hendes mand fik imidlertid kun få år til at nyde deres nye hus. I 1842 døde han i en alder af 46 år. Som én af sine sidste embedsgerninger fik amtmand Faye udvirket, at Thisted Amt købte huset til bolig og administration for amtmanden. Faye havde besluttet at trække sig tilbage fra stillingen som amtmand, men han agtede at blive boende i Storegade, og så kunne efterfølgeren Frederik Rosenkrantz flytte ind i Skovgade, hvor huset blev udvidet med en sidebygning.

Efter sin mands død flyttede Nicoline over til sin søster Laura i Brolæggerstræde, hvor hun gik under benævnelsen »Tante Faye«. Nicolines ægteskab var barnløst, men mandens brors søn, Gerhard C. Faye, var i 1871 med til at indrette det første laboratorium på Carlsberg.

Efter tre bryllupper var tiden nu kommet til Lauras konfirmation. Hun blev konfirmeret i Skinnerup kirke den 6. april 1834 med følgende vidnesbyrd: Meget god af kundskab og opførsel. Der var ikke noget usædvanligt i, at konfirmationen foregik i Skinnerup. Kapellanen i Thisted var gennem mange år sognepræst i Skinnerup, så det har ikke været ualmindeligt, at folk fra Thisted benyttede Skinnerup kirke, fordi de i forvejen kendte præsten.

For Laura som for andre unge mennesker dengang var konfirmationen et afgørende skridt i livet. For hende blev det dog et sådant vendepunkt, der lå langt ud over, hvad hun i sin fantasi havde haft mulighed for at forestille sig. Ifølge Thistedes pasprotokol rejste Laura umiddelbart efter sin konfirmation til København. Det var selvfølgelig ikke et rejseeventyr ud i det helt ukendte. Forbindelserne i København var i orden, og søfartsbyen Thisted var faktisk ikke så afsides, som man måske kunne tro. Laura var ledsaget af den 38-årige Cille Marie Bruun, der boede hos købmand Holst som modehandlerinde. Frk. Bruun var næstsøskendebarn til brygger Christen Jacobsen i Brolæggerstræde, der var rejsens mål i København. Samme brygger

Laura Cathrine Holst, født i Thisted 29. august 1819, viet 24. oktober 1839 til brygger J. C. Jacobsen, død 14. august 1911 i København. Fotografi fra 1850'erne, gengivet i Kristof Glamann »Bryggeren J. C. Jacobsen på Carlsberg« side 112.

havde i øvrigt også en svigerinde, der året forinden var kommet til Thisted, hvor hun levede som ugift lærerinde.

I en alder af kun 14 år kom Laura i foråret 1834 til sit livs første og eneste arbejdsplads uden for barndomshjemmet i Thisted. Hun skulle hjælpe til i huset hos brygger Christen Jacobsen. Han havde rundet de tres, og helbredet var begyndt at skrante, mens hans kone endnu var midt i fyrrerne. Den unge Laura var dog nok mere interesseret i husets otte år ældre søn, Jacob Christian. Om der allerede fra starten var tænkt på en forbindelse mellem de to, er nok tvivlsomt. Det var almideligt, at bryggerfamilien hentede unge piger til husførelse hos slægt og venner i det jyske.

Da Laura havde været i bryggerhjemmet i mindre end et år, døde den gamle brygger Jacobsen i februar 1835. Sønnen Jacob Christian overtog derefter det fulde ansvar for bryggeriet på moderens vegne. Laura var selvfølgelig med til den gamle bryggers begravelse, men vi ved ikke, om hun var med, da hendes egen far døde knap to år senere, i december 1836.

Mindre end et år efter, at købmand Holst døde, blev hans ældste datter Lyna Marie gift med Christian Albrechtsen. De mødte hinanden på gården Lerbæk mellem Jelling og Vejle, hvor han var forvalter og hun husjomfru. Ægteparret kom til at bo på to forskellige gårde kun få kilometer nord for Lerbæk, først i Vindelev og til sidst på Tømmersgaard i Kollerup. Der skulle vise sig at være en musikalsk åre i denne gren af Holst-familien. Således er seminarielærer og medlem af gruppen »De gyldne Løver«, Carsten Holst, en direkte efterkommer af Lyna Marie, og sangeren Erik Grip tilhører en sidegren af familien.

Efter Lyna Maries bryllup har Laura måske tænkt på, om det snart var hendes tur til at trække i brudekjole. Mon ikke den unge bryggersøn allerede på dette tidspunkt havde et godt øje til den unge hushjælp? Dengang var der ikke noget mærkeligt i, at en piges kursværdi på ægteskabsmarkedet var afhængig af hendes familiemæssige baggrund. Og her stod Laura stærkt! Ikke mindst moderens studerede familie øvede en magisk tiltrækning

på den unge, videbegærlige J. C. Jacobsen. Der var især tale om Japetus Steenstrup og Frants Djørup, som var hyppige gæster i bryggerhjemmet. De bragte også den unge brygger i forbindelse med andre familiemedlemmer og venner, hvoraf Frants Djørups sidekammerat fra skolebænken i Viborg, den senere filosofiprofessor Rasmus Nielsen, var én af de mere markante.

At den unge brygger og ikke mindst hans mor anså Laura for at være et godt parti, kan der ikke herske tvivl om. Han havde imidlertid lidt svært ved at bestemme sig, men den 24. oktober 1839 kunne Laura titulere sig som fru Laura Jacobsen. Fruetitlen fik hun, fordi hendes mand var løjtnant i Borgervæbningen. Hendes svigermor var derimod »kun« gift med en brygger og forblev derfor madam Jacobsen lige til sin død i 1844.

Vielsen fandt sted i hjemmet i Brolæggerstræde. Året efter brylluppet fik Laura en søn, der imidlertid døde ti dage efter fødslen. Den 2. marts 1842 fødte hun sønnen Carl, der blev det eneste levende barn i ægteskabet. Han blev døbt den 5. maj og fik navnet Carl Christian Hilmann Jacobsen.

Forholdet mellem Carl og hans far, »I. C.«, kom mere end noget andet til at præge Lauras liv. Drengen kunne ikke leve op til sin fars forventninger, og han kom både til at stamme og bide negle.

Endnu inden Carl havde holdt sin første fødselsdag, døde hans mormorovre i Thisted. Hun havde siddet i uskiftet bo efter sin mand, men nu blev Lauras barndomshjem opløst. Hendes arvepart blev på 740 rigsdaler, så nogen større formue var der ikke efterladt. Moderen har sikkert måttet tære på pengene, og hun kan jo også have valgt at stikke lidt til side til børnene, mens hun endnu selv kunne bestemme.

Lauras mor blev begravet ved siden af sin mand i det sydvestlige hjørne af kirkegården ved Thisted kirke. Gravstedet er bevaret og er dækket af en sandsten, der er forsynet med følgende inskription:

Herunder hviler de jordiske Levninger efter Lars Hilmann Holst, Borger og Kjøbmand i Thisted, født

der 4. december 1763 og døde samme Sted 16. December 1836 i en Alder af 73 Aar, og hans Hustru Helena Cathrine Steenstrup, født paa Nandrup paa Morsøe 1778 og død i Thisted 10. januar 1843 i en Alder af 65 Aar. I året 1804 bleve de forenede i kjærligt Ægteskab og deri velsignet med 1 Søn og 5 Døtre...

Videre fortæller den efterhånden noget utydelige indskrift, at døtrene har lagt gravstenen »ved mindet om de kjærligste forældre«. Lauras mor blev i øvrigt begravet klos op ad sin svigersøn, Emil Faye, der var blevet gravsat bare 2-3 måneder forinden. Et par år senere, i marts 1845, blev hans far begravet ved siden af. Amtmanden blev en tid hensat i en lukket begravelse i kirken, inden han kunne indsættes i en gravhvelving, der er dækket af en jordhøj i lighed med oldtidens gravhøje. Christian Djørup har i øvrigt skrevet, at gravhøjen satte den stedlige ungdoms fantasi i svingninger. Der blev sagt, at når man løber tre gange rundt om højen og råber: »Faye! Faye! Kom herud!«, så viser den gamle amtmand sig.

Amtmand Fayes begravelse var uden tvivl anledning til Lauras sidste besøg i Thisted. I 1888 skrev hun til præsten i Thisted, at hun ikke havde været i sin fødeby i 43 år. I 1848 kunne hun ellers nok have fundet en anledning til at besøge sin barndomsby. Det år blev hendes søster Johanne gift. Hun drev i nogle år en modehandel i Thisted og var 36 år, da hun giftede sig med guldsmed Jens Christian Sund.

J. C. Jacobsen var oplært til at lave hvidtøl. Efter eksperimenter i årene 1836-44 lykkedes det ham at fremstille en fuldstændig undergæring, men han manglede stadig den rigtige gær til fremstilling af bajersk øl. Efter et besøg i München i 1845 hjembragte han imidlertid den rigtige gær, som dannede grundlag for hans epokegørende indføring af bajersk øl på det danske marked. I 1847 købte han terræn i Valby til et nyt bryggeri, der blev navngivet Carlsberg efter sønnen Carl – (Carls Bjerg).

Den unge bryggerkone var først og fremmest husmor, og der var meget at se til for Laura. Foruden familien havde hun et folke-

hold, så det var en stor husholdning at stå for; og pligterne blev endnu flere, da familien i 1854 flyttede til Carlsberg til den nuværende æresbolig. Her skete der meget nyt for Laura, som hverken i Thisted eller i Brolæggerstræde havde været vant til at omgås de mennesker, som nu fik indpas i hendes hjem. Selv om Laura bestemt var en kone med begge ben på jorden, så er der ingen tvivl om, at stoltheden har varmet hendes indre, når folk som H. C. Andersen udbragte hendes skål. Ved sådanne lejligheder blev alle sejl sat til, men i det daglige levede familien yderst nøjsomt. Man spiste sig igennem bjerge af grød og brød, fremgår det af Lauras optegnelser og regnskaber.

Fra gammel tid holdt familien Jacobsen åbent hus om fredagen for venner og bekendte. Laura sørgede for, at traditionen blev videreført i de nye omgivelser på Carlsberg. Efter en del år kom der fornyelse i familie-kredsen, idet Carl Jacobsen i 1874 blev gift

Ottillie Mary Stegmann, født 27. marts 1854 i Edingburgh i Skotland, viet 24. september 1874 til Lauras og J. C. Jacobsens søn Carl. Han latiniserede hendes navn til Ottillia. Hun døde 20. juli 1903 i København.

med den 20-årige Otilia Mary Stegmann. Hun var født og opvokset i Skotland, hvor Carl havde truffet hende, mens han uddannede sig på skotske bryggerier. På trods af den skotske opvækst var Otilias aner pæredanske, ja, hendes mor var oven i købet thybo af fødsel. Hun hed Louise Brummer og var præstedatter fra Sønderhå, hvor hun blev født i 1825.

Otilia og Laura Jacobsen fik fra begyndelsen sat deres familiemæssige loyalitet på en hård prøve. Til sin søn havde J. C. Jacobsen ved siden af Carlsberg bygget et anneksbryggeri, der stod færdigt i 1871. Far og søn var imidlertid ikke enige om bryggeridriften, og i løbet af 1870'erne udviklede der sig et stigende modsætningsforhold mellem dem. Det kom til et endeligt brud i 1880, og i flere år besøgte far og søn ikke hinanden. Det kom først til en forsoning året før J. C. Jacobsens død i Rom den 30. april 1887. Uden Laura og Otilia var freden ganske givet ikke blevet genoprettet.

Det er ikke så mærkeligt, at det kunne give Laura hovedpine at holde sammen på bryggerens familie. Men der er ikke tvivl om, at hun så det som sin livsopgave. Hendes syn på kvindens stilling i hjemmet kan læses i et brev til malerinden Elisabeth Jerichau Baumann. Laura havde set Henrik Ibsens »Et Dukkehjem«, der havde premiere på Det kgl. Teater i 1879. I brevet skriver Laura blandt andet:

»De spørger mig, om jeg er indtaget i Dukkehjemmet. Nej, ingenlunde, jeg har formelig sørget over, at næsten alle mine Venner, men dog især Qvindeerne kan finde Nora i sin gode Ret, naar hun løber fra en Mand, som hun har berøvet Æren...

Men det er saaledes nu til Dags, de unge Koner vil forkjæles, de vil have Mændene til at rette sig efter dem i alt det Smaae, og naar saa det Store møder, har de ingen Øvelse i at taale og lide. Frihedsfølelsen gjør Moraliteten Skade.«

Uden overdrivelse kan man nok sige, at Laura havde øvelse i »at tåle og lide«. Sådan var hun opdraget, og hun levede sit liv i overensstemmelse med de værdier, hun troede på. Og det blev et langt liv. Laura levede næsten en

menneskealder efter bryggerens død, og hun fulgte i hans spor som velgører. I 1876 havde J. C. Jacobsen stiftet Carlsbergfondet, der har haft uvurderlig betydning for dansk kunst og kultur. Laura var bestemt ikke uden interesse for kunst og besøgte kunstmuseer, også når hun ikke var ledsaget af sin mand. Men hendes indsats efter sin mands død peger mere i retning af en interesse for det sociale. I 1888 stiftede hun et legat »for ugifte Kvinder og Enker i Kjøbenhavn« og i 1890 et legat for »Husjomfruer, Syjomfruer, Tjenestpiger samt Sygepleiersker i Staden Kjøbenhavn«.

Også i Thisted nød man godt af Lauras velgørenhed. Da der skulle bygges et børneasyl, henvendte man sig heller ikke forgæves til Laura Jacobsen. Hendes svarbrev bringes her i sin fulde ordlyd:

*Gamle Carlsberg,
8. August 1888*

Højstærede Hr. Provst Rohde!

De maa undskylde at jeg ikke før har besvaret Deres Brev af 26. Maj, samme Dag som jeg indtraf i Wiesbaden, men paa Grund af min Sygdom og Nerveusitet forbød Lægen at dette og mange lignende Breve maatte sendes mig, da jeg trængte saa meget til Ro. Jeg kom først hjem i Søndags 5. August. Jeg har ikke været i Thisted i 43 Aar, men da det er min Fødeby og jeg af den Grund har nogen Interesse for den, vil jeg bidrage 5.000 Kr, fem Tusinde Kroner, en Gang for alle til et Asyl.

Jeg kjender saa godt Asylernes Betydning, da jeg bidrager til saa mange. Disse Penge vil blive Deres Højærværdighed tilsendt de sidste Dage i August.

*Ærbødigst
Laura Jacobsen
født Holst*

I 1909 fejrede Carl Jacobsen sin mors 90-års fødselsdag. Derefter gik det ned ad bakke med hendes kræfter og helbred. Hun døde den 14. august 1911. Den 29. august 1919, på hendes 100-års dag, viste hendes børnebørn deres teknemmelighed mod hende ved at sætte hende et minde i Jesuskirken i form af

en bronzemedaljon, udført af billedhuggeren Ludvig Brandstrup.

En epoke i Carlsberg Bryggeriernes historie var slut, og Laura havde ikke så lidt af æren for, at de rystelser, der havde fundet sted undervejs, ikke var endt i katastrofer. Derfor ydede TV-serien »Bryggeren« ikke Laura fuld retfærdighed. Hun var skildret som en ren Tude-Marie, skrev Nikolaj Bojer i Thisted Dagblad og føjede til:

»I det materiale, som findes til dokumentation om Laura, findes der vægtige beviser for, at hun var en meget større personlighed, og ved sin klogskab fik tingene mellem far og søn til at mildnes efterhånden«.

Den korteste og mest præcise karakteristik af Laura er givet af Johannes E. Tang Kristensen:

»Et langt liv levet i redelig troskab, alvorlig

flid, strengt retsind og stor ydmyghed var de egenskaber, der kendetegnede Laura Jacobsen«.

Kilder:

Nikolaj Bojer: Laura Jacobsens aner i Thy, Thisted Dagblad 21/3 1997.

Kristof Glamann: Bryggeren J. C. Jacobsen på Carlsberg, Gyldendal, 3. udg. 1996.

Johs. E. Tang Kristensen: Jyllandsrejsen, Vendsyssel Historiske Museum, 1986.

Kaj Sekkelund: Matr. nr. 395 – Vestergade 18, Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred, 1990.

H. Juul Sørensen: Slægten Steenstrup i Thy, Historisk Årbog for Thisted Amt, 1945.

Birgit Øskov og Anton Blaabjerg: Slægterne bag bryggerne J. C. og Carl Jacobsen på Carlsberg. Tillæg til »Slægten«, 1997.

Svend Sørensen, f. 1949 i Skinnerup og for øvrigt ligesom Laura konfirmeret i Skinnerup kirke. Læreruddannet og siden 1976 museumsrådgiver ved Thisted Museum. Har skrevet flere lokalhistoriske artikler og bøger, bl.a. 1. bind af Thisted Købstads Historie (1994). Redaktør af guiden »Oplev Viborg Amt« (1997). Af skønlitteratur kan nævnes »Bertel Risengrød – en museumsnisse« (1986) og »Bertel Risengrøds kæpheste« (1989). Desuden julekalenderen »Nisse Darios Familiejournal« (Radio Thy 1995) og egnesspillet »Trolldanden fra Revs« (1997). Sammen med Niels Nielsen er udgivet biografierne »I hælene på Christen Kold« (1990) og »At bære livet som det er – Om J.P. Jacobsens liv og digtning« (1997). I efteråret 1997 udkom romanen »Jens Vækild«, Forlaget »Knakken«.

Thyboer gik amok da flyvning i 1911 slog fejl

Af Henning Skov, Viborg.

Den 29. og 30. september 1911 oplevede Thyboerne for første gang at se en flyvemaskine på jorden og i luften. Pågældende år fandt en – efter datidens forhold – stort anlagt flyveturné sted i Danmark, hvori deltog nogle flyvemaskiner, som deres ejere selv havde konstrueret og bygget. I turnéen deltog både danske og udenlandske flyvere. Allerede i begyndelsen af maj kom den franske pilot Gabriel Poulain til København for at – som det hed i aviserne – »foretage Opstigninger med sit Monoplan«. Efter pinsedagene rejste Poulain til Nykøbing Falster for at give flyveopvisninger og fortsatte derfra til Silkeborg.

Vanskelighederne i forbindelse med gennemførelsen af en sådan turné kan bedre vurderes, når man tænker på, at disse første maskiner ikke var i stand til at flyve fra sted til sted, men måtte demonteres og sendes med jernbane i store trækasser.

Gabriel Poulain udførte smukke flyvninger ved nordjyske byer, men den 10. august styrtede hans maskine til jorden straks efter starten og blev svært beskadiget. Han fik selv en del skrammer, men de var ikke værre, end at han kunne udbedre skaderne på maskinen og fortsætte flyvningerne.

I det afsides beliggende Thisted havde befolkningen med interesse fulgt disse flyv-

ninger i pressen, og der blev nedsat en komité af særligt flyveinteresserede personer med det formål at få én af maskinerne til byen. Samtidig oprettedes en kreds af garanter, der skulle dække et eventuelt underskud i forbindelse med en sådan flyvning.

Man kom i kontakt med den franske flyver Gabriel Poulain og indgik en aftale med ham gående ud på, at han skulle give opvisninger og eventuelt rundflyvninger fra gården »Rolighed«'s mark øst for Thisted fredag den 29. og lørdag den 30. september. Fredag var der stor markedsdag i Thisted, og på den baggrund regnede arrangørerne af flyvningerne med et stort overskud.

Torsdag den 28. september ankom Poulains maskine med jernbane til Thisted, ledsaget af en mekaniker og flere medhjælpere. Poulain selv kørte i egen bil, ledsaget af sin hustru. Straks efter ankomsten blev kasserne med maskinen kørt til marken ved »Rolighed«, og monteringen påbegyndt i et telt, der fungerede som hangar. I dagens udgave af Thisted Amts Tidende blev offentliggjort en vejrsigt af følgende ordlyd: »Lavt Lufttryk og stærkt faldende Barometer. Udsigt: Uroligt Vejr over nordlige Nordø; østlige Vinde, upaalideligt Vejr«. Hvordan de planlagte flyvninger forløb, skrev Thisted Amts Tidende

den 30. september og den 2. oktober følgende artikler:

Thisted Amts Tidende, 30. september 1911:

Da Poulain ikke fløj \

Han flyver i Eftermiddag

Da Musikken i Gaar Eftermiddags drog gennem Gaderne i Thisted og hermed gav Signal til, at Poulain agtede at flyve, var Vinden endnu så stærk, at de fleste var klar over, at i den Blæst blev der ingen Flyvning. Men man gjorde det samme som Poulain, man haabede, at Blæsten skulde stilne lidt af. Og i det Haab samlede der sig da ude paa Landevejen ved Østermøllegaard flere Tusinde Mennesker.

Flagene smældede og knaldede for Vinden og Publikum gik og frøs. Indenfor Teltsejlet samlede der sig ca. 1500 Mennesker, som trængte paa, for at faa et Glimt af Maskinen og Flyveren og hans Mandskab at se. Men ude paa Markerne og Landevejen stod et langt større Antal Tilskuere, som vilde spare Entreen. Mange af disse var temmelig nærgaaende. Teltsejlet blev revet ned flere Steder og Kontrollens Forbud herimod blev fuld-

stændig ignoreret. Politiet saa man kun lidt til. Flyvekomitéen har derfor i Dag faaet Tilladelse til at være sit eget Politi, hvorfor Orde- nen de følgende Dage vil blive kraftigt hæv- det.

Alt som Dagen skred, blev man mere og mere betænkelig. Vilde Poulain flyve eller vilde han ikke? Det var det store Spørgsmaal, hvorom al Samtale drejede sig. Poulain selv saa man intet til, han holdt sig indenfor Hangarens skærmende Vægge. Flyvemaski- nen stod halv udtrukken, kun Halen var under Tag.

Saa endelig udløstes Spændingen. Klokker et Kvarter før Seks kom Flyveren og hans Mekaniker ud på Marken, gik rundt om Maskinen et par Gange for saa til Slut – at føre Apparatet tilbage.

I det Øjeblik priste vi Hr. Poulain lykkelig, fordi han ikke forstod et Muk af alle de »ven- lige« Hilsener, der ledsagede ham ind i Han- garen. Vi gruer for at nævne dem. Spørgsmaal som: »Mon den Maskine nogen Sinde har været fra Jorden?« var noget af det mildeste, der blev sagt. Særlig forbitret var Landboer- ne, og af en Udtalelse som: »Ja, kan han ikke flyve med den Vind i Dag, saa kan han da aldrig flyve«, maa man næsten antage, at der findes Folk, som tror, at det er med Flyvema- skiner som med Drager: Jo mere Vind, desto bedre.

Da Flyvningen blev opgivet, blev der givet Lejlighed til at komme Maskinen på nærmere Hold. Men de fleste foretrak dog hurtigt at søge tilbage til Byen. Vejen var paa dette Tids- punkt sort af Mennesker, og alle gav de deres indre Følelser Luft i velvalgte Ord, alt imens Flyvekomitéen gik i Lag med at tælle de ind- komne Penge. Dagens Indtægt blev ca. 1200 Kr., hvilket jo ikke er noget saa overvælden- de.

Ud på aftenen saa man paa Gaderne flere vellykkede Kærfarter og Politiet anholdt flere berusede Personer. En Mand fra Vorupør var bleven saa ærgerlig over, at Flyvningen slog fejl, at han drak sig fuld, hvorfor han havnede i Arresten. 20 Kr. i Bøde.

En Murersvend fra Nors blev fundet lig- gende døddrukken paa Havnen med Hove-

Franskmanden Poulain flyver ved Thisted

Martedsdagen den 29. September, Eftermiddag Kl. 4, fra den luftede Plads paa Vedersrøligheds Mark.

Rundflyvning, Højdeflyvning, Distanceflyvning og eventuelt Passagerflyvning.

Billetter faas paa Torvene fra Kl. 12 Middag samt paa Flyvepladsen, der er ved **Nalborg Landevej**. Flyv- ningen arrangeres ved Musikken, der gaar gennem Gaderne $\frac{1}{2}$ Time før Flyvningen.

Koncert paa Flyvepladsen.

I Tilfælde af ugunstigt Vejr (Storm) flyves der, naar Vejret tillader det, Lørdag, Søndag eller Mandag.

Annoncen om franskmanden Poulains flyvninger i Thisted Amts Tidende den 26. september 1911.

Poulains flyvemaskine vakte stor opmærksomhed blandt Thyboerne.

det ud over Bolværket. Han blev interneret paa et mindre farligt Sted – i Arresten. Bøde: 15 Kr.

En Mand fra Øsløs bad selv Politiet om Nattelogi i Arresten, hvilket kostede 20 Kr. Det kunde han have faaet billigere paa et Hotel.

Poulain flyver!

Saaledes lød Raabet i Morges ved 8-Tiden gennem Thisted's Gader. Og virkelig. Uden nogen Forudmelding var Poulain gaaet op i sit Aeroplan, var fløjet ud over »Kronborg«'s Mark nord om Byen, ud over Silstrup, tværs over Bugten og dalede sluttelig blidt ned paa »Rolighed«'s Mark. Det var kun yderst faa Mennesker, der havde set denne Flyvning, der ogsaa nærmest var at betragte som en Prøveflyvning, men da Vejret i Dag er stille, vil Poulain flyve kl. 4-5 i Eftermiddag. Flyvningen bekendtgøres ved Trommeslagning gennem Gaderne.

Hvorvidt der bliver Flyvning i Morgen, Søndag, afhænger for det første af Vejret, der-

næst af, om der i Dag bliver nogen videre Indtægt.

Endelig Bestemmelse tages først i Aften.

Thisted Amts Tidende, 2. oktober 1911:

Flyvningerne

Smukke Opvisninger – Et bedroveligt Resultat.

Ved 4-Tiden Lørdag Eftermiddag gik en Trommeslager og en Plakatbærer gennem Gaderne i Thisted og forkyndte Flyvning. Folk hastede af Sted til Flyvepladsen i Massevis, og her blev man vidne til flere smukke Flyvninger, men Turene var temmelig korte, kun 2-3 Minutter ad Gangen var Hr. Poulain i Luften. Først fløj han med sin Frue, senere med sin Mekaniker. Og nu fik de flyvebegejstrede Blod paa Tanden. Med ganske korte Mellemrum gik Poulain op, hver gang medtænde en ny Passager. Billetprisen var 25 Kr. pr. Tur.

Poulain ifærd med at stige ombord på sin flyvemaskine, hans hustru har allerede taget plads i det forreste sæde. Foto: Flyvevåbnets historiske samling.

Poulain og hustru ombord i flyvemaskinen. Bemærk de små benzin- og olietanke.

Første Gang satte en ung Dame, Frk. Heyn sit liv i Vove, derefter Herrerne B. Taabel, Brygmester Brunsgaard og Dyr læge Hansen. Hver Gang dalede Maskinen blidt ned paa Marken i smuk Glideflugt.

Efter den sidste Flyvning gik Poulain op alene, fløj lige hen over Hovederne på Publikum, satte Kursen ind over den østlige Bydel og vendte atter tilbage til »Rolighed«'s Mark, hilst af begejstrede Hurraraab og Haandklap. Hermed var Flyvningerne tilendebragt og Maskinen blev trukket i Hus, samtidig med, at Publikum styrtede ind paa Pladsen, for at komme Flyveren og hans Maskine paa saa nært Hold som mulig.

Hr. Poulain blev nu under fornyede Hurraraab baaren i Luftstol, hvorefter Tilskuerne forlod Pladsen.

Der blev ikke forhandlet med Poulain Lørdag Aften om at flyve Søndag, da man vilde afvente og se hvorledes Vejret stillede sig. Søndag Morgen blæste det stærkt, hvorefter

Flyvekomitéen besluttede sig til ikke at engagere Poulain til en ny Flyvning, og denne lod derfor Flyvemaskinen demontere og føre til Jærnbanen. Selv bilede han af Sted til Aalborg, og dermed er altsaa Flyvningerne endt for denne Sinde.

Men for Flyvegaranterne kommer der et lille Eftersmæk. Der bliver nemlig et ganske antageligt Underskud, hvor stort er endnu ikke opgjort, men der nævnes stærkt op imod 50 pCt. Garantisummerne er paa 200 Kr., saa Fornøjelsen for Garanterne maa siges at være noget blandet.

Og man ved knap, hvem der er mest at beklage: Garanterne eller de mange Landboere, der i Fredags ikke fik noget for deres Entre.

Indtægten Fredag var ikke 1200 Kr, som fejlagtig var os opgivet, men kun 900 Kr. Hvor stor Indtægten var Lørdag har vi endnu ikke bestemt kunnet faa opgivet, men den har næppe været mere end ca. 300 Kr., altsaa 1200 Kr. i alt. Som man vil se spindes der ikke Silke

Poulain med sin havarerede flyvemaskine i Nordjylland 10. august 1911, bemærk hans sortsvedne ansigt. Foto: Flyvevåbnets historiske samling.

Ifølge Danmarks Nationalbank er den nuværende omtrentlige værdi af de i artiklen nævnte beløb:

Kr. 1.200 = kr. 48.000

Kr. 900 = kr. 36.000

Kr. 200 = kr. 8.000

Kr. 1.000 = kr. 40.000

ved Flyvning i Thisted. For Poulain er Forholdet mere sikkert. Han faar sine Tusind Kroner og frit Ophold til sig og sine Ledsagere.

Da Poulain sidste Gang steg op, blev Dyr-læge Hansen revet omkuld af Flyvemaski-nens Hale, hvilket vakte stor Munterhed. Han tog heldigvis ingen Skade.

Under Poulains Formiddagsflyvning Lør-dag blev et par Heste sky og løbsk ned ad

Østerbakken. Kusken havde dog forinden taget Skaglerne af. Farten standsede ved, at Hestene løb lige mod en Mejerivogn. Der ske-te ingen videre Skade.

Under den livlige Trafik i Gaderne Fredag Eftermiddag skal en lille Pige være bleven overkørt. Hjulene gik over hendes Bryst. En Dreng fra Landet cyklede mod en Vogn og væltede, men tog ingen Skade.

Så vidt Thisted Amts Tidende. Det er forsøgt at finde ud af, hvad der senere blev af Gabriel Poulain ved henvendelse til et fransk arkiv omfattende civil flyvning og den danske ambassade i Paris, men uden positivt resultat. Det er imidlertid fastslået, at han ikke var i besiddelse af flyvercertificat under sit ophold i Danmark i 1911. Formentlig er han ophørt med at flyve, ikke mindst på baggrund af de mange alvorlige havarier, der var så alminde-lige i flyvningens barndom.

Henning Skov var fra barndommen meget flyve-interesseret og blev som voksen ansat som trafik-assistent i DDL i 1948, fra 1950 SAS, og virkede i lufthavnene Aalborg og Kastrup indtil 1959.

Fra Skjoldborg til Canada

Af Laurids Andersen

For ca. 100 år siden var der stor udvandring fra Danmark og øvrige skandinaviske lande til det store rige på den anden side af Atlanten. »Over there« kaldet – mest for, at faa et udkomme bedre end her. Det er der mange interessante beretninger om.

Dette er en skildring lidt anderledes, fra dette århundrede af en husmandssøn fra Nørre Skjoldborg, der rejste til Amerika, nærmest mest af lyst til at prøve nyt og opleve noget. Tilsyneladende fik han også et begivenhedsrigt og lykkeligt liv, idet han endnu er bosiddende i Alberta i Canada, canadisk gift, med 4 børn i gode stillinger. Han er nu 86 år gammel, den ældste og sidste af de 9 børn fra ejendommen i Nørre Skjoldborg, Troldehøjvej 9, der nu ejes af Ole Odgaard.

Undertegnede har korresponderet med ham nogle gange i dette år. Han har fået tilsendt »Jul i Thy« fra 1996 og opdagede min adresse fra skolebilledet i Skjoldborg 1929. Det mærkelige er, at vi antagelig aldrig har set hinanden, men vi vidste godt hinandens eksistens, idet vores forældre var naboer, og jeg gik i skole med nogle af hans yngre søskende.

Søren Poulsen Salmonsens skildrer, hvorledes han efter konfirmationen 1925 med en tøjsække på skulderen gik fra hjemmet østpå

til Sdr. Nordentoft (ca. 1 km), hvor han blev medhjælper hos P. Klemensen. Det er lige nu 100 år siden P. Klemensen overtog gården efter sin fader, Jens Mikkelsen fra Kåstrup. Da hed den Vester Nordentoft.

Søren Poulsen som 17 årig før afrejsen til Amerika.

P. Chr. Poulsen og hans hustrup Petrine med deres 9 børn. I forrest række mellem forældrene ses Thora, Herman og Stinne. I midterste række Alfred, Johannes og Emma. Bageste række Katrine, Søren (Canada) og Kristian.

Anbefaling

At Søren Salmonsens Poulsen af Skjoldborg har tjent
 her paa Gaarden, fra 1 Novbr. 1925 til 1 Novbr. 1926 som
 Fodermester og har altid vist sig tro og paalidelig i enhver
 henseende, saa jeg kan anbefale ham paa det bedste
 til hvem det i Fremtiden behøves hans tjeneste

Nordenhoff og Thisted d 27 September 1927

Peder Allesen

I over 100 år har Sdr. Nordentoft været i slægten Klemensens eje, ved ægteskab iblandt Møller. 13 børn havde Peter Klemensen. Et af dem er endnu i live, Ellen, der blev på gården, nu i Thisted.

Søren Poulsen betegner både P. Klemensen og børn som rare mennesker. Pigerne hjalp ved håndmalkningen, skriver han. Karakteristisk er en anbefaling, Peter Klemensen skrev til ham ved fraflytningen, dateret 1927, skrevet med pen og blæk med sirlige ord og i velformede sætninger.

I 1927 kørte P. C. Poulsen sønnen Søren til Sjørring St., hvorfra han tog med jernbanen til Esbjerg og med damper derfra direkte til W. Bugten og rejste mange km ind i Canada til Alberta provinsen.

Den første tid arbejdede han som de fleste hos en farmer. Ret snart opdagede han, at der var engelskundervisning i en anden stat. Der tog han så hen med de få dollars i lommen, han havde fået fra. Ret hurtigt fik han sproget lært. Han havde nemlig fået lidt undervisning hos daværende pastor Holst, der virkede i Skjoldborg 1922-37.

Senere kom Søren Poulsen til mejeribranchen og blev leder af et Mejeri Institut ved Albertas Universitet.

I et farmerblad 1976 fremhæves Søren Poulsens indsats gennem 20 år. Et billede viser ham sammen med efterfølgeren Bob Hunter. Der berettes om Søren Poulsens ankomst fra Danmark 1928, først som farmermedhjælper til 1930, da han kom til staten Alberta. Han deltog i den canadiske armé og gjorde 5,5 års tjeneste i Europa, hvor han fik rang af sergeant.

Efter depressionsårene 1932-36 og Europaopholdet kom han igen til mejeriet, rykkede op i graderne og tildeltes guldmedalje.

I farmerbladet omtales også hans 4 børn, to sønner og to døtre. Jack er tekniker i Rimbey, Bill elektriker i Ottawa. De to døtre gift, Betty bor i Britisk Columbia, Barbara i Røde Hjort Staten.

Så berettes det i farmerbladet, at Søren Poulsen kom fra Danmark, hvor han har brødre og søstre. Han er medlem af Presbyterian Kirken, samt af Royal Canadian Legion.

S. Poulsen sammen med Harald Jensen, Silkeborg, der var gift med Helga Sigshøj Jensen (kusine til S. P.). Billedet taget 1976 i Thoras hjem i Herning.

Han ønsker at blive i Red Deer Staten (Røde Hjort).

Som før nævnt meldte Søren Poulsen sig som frivillig i den canadiske hær under 2. Verdenskrig. Han var stationeret i Europa 1939-45, 2 år i England, 4 år i Tyskland. Den militære indsats har han ikke berettet meget om i breve til mig. Jeg henviser til Thisted Dagblad, maj 1971, hvor han har berettet en del, da han første gang efter 43 års forløb så Danmark igen.

Interessant er hans skildring fra besøget i 1971. Alle 9 søskende med ægtefæller samledes hos søsteren Thora i Herning, hvor broderen, rutebilejer Kr. Poulsen, Thisted i en tale sagde: »Nu er det måske sidste gang, vi alle er samlede«.

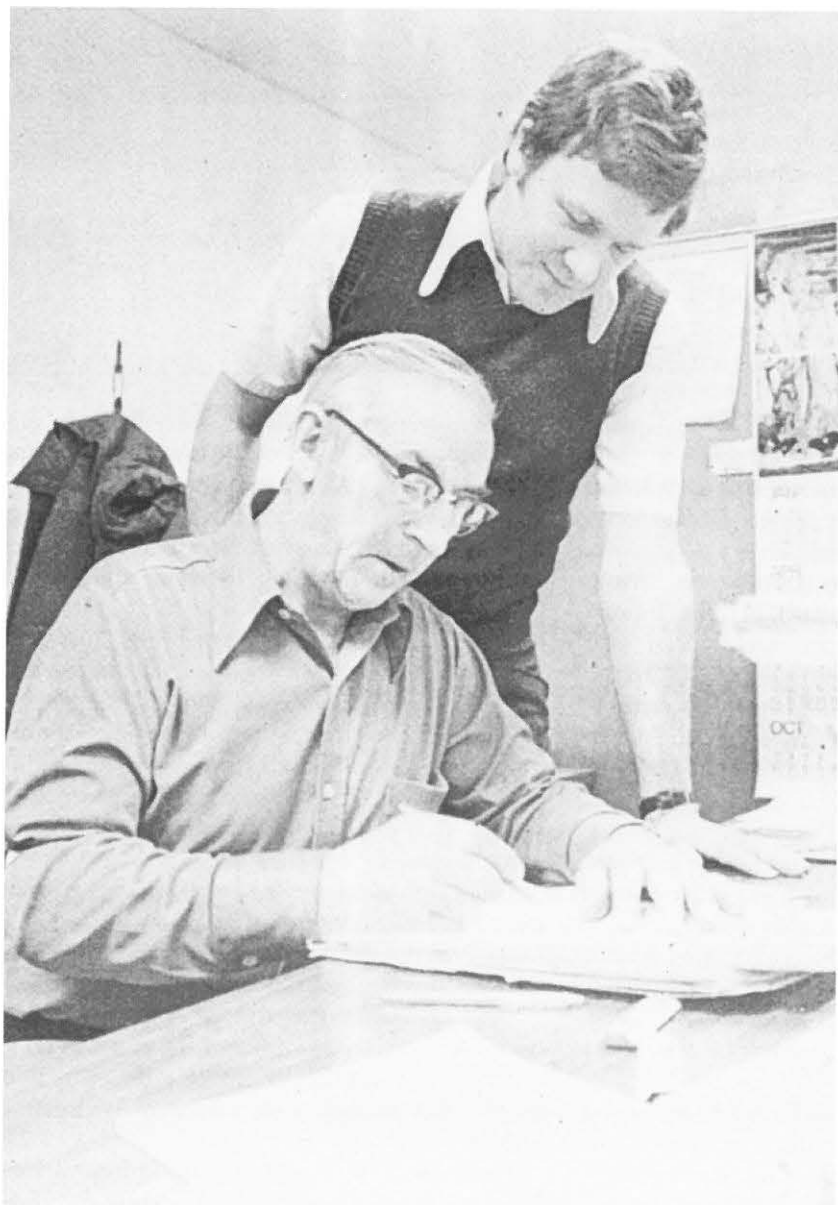
Det kom til at passe. Da Søren igen 1976 kom til Danmark, var der to mindre af flokken. Sådan maler tidens mølle, med fødsel og død, sorrig og glæde.

Som en af klassekammeraterne fra Skjoldborg Skole, Marius Larsen, nu Thisted, siger: »Det er ikke mærkeligt, Søren Poulsen nåede noget i tilværelsen. Han var den dygtigste i klassen«.

Dertil kan så tilføjes bemærkningen: Enhver er sin egen lykkes smed, delvis. Selvføl-

gelig kunne Søren Poulsen have opnået noget lignende her i Danmark. Nu valgte han andet. Han har foruden evnerne også et stærkt helbred, energi og gå-på-mod. Som han skriver i sidst modtagne brev, marts 97: » Jeg er til-

freds, har haft et indholdsrigt liv, godt helbred og mange oplevelser. Så skader det nok heller ikke Danmarks omdømme i andre riger, at der kommer agtede og respekterede repræsentanter herfra«.

Fra det i Reed Deer udkomne blad »The advocate« januar 1976, da Søren Poulsen trak sig tilbage fra sit virke på mejeriet i Central Alberta. Stående Søren Poulsens efterfølger Bob Hunter. »Søren Salmonsen« er i Amerika blevet til »Sam« og »Paulsen« (staves med au).

Mine rødder i Thy

Af Jens Jørgen Bangsgaard

Vi har alle et sted, hvor vi kommer fra. »Et barndommens gade«, en by, et sogn eller et kvarter, der blev vores udgangspunkt her i livet. Mennesket har igennem tiderne haft en naturlig nysgerrighed efter at kende sine rødder. I dag er interessen for slægtsforskning større end nogensinde.

Det har i mange år været kendt – og anerkendt, – at det på mange måder er sundt at kende sine rødder. Ikke mindst efter at den amerikanske journalist og forfatter Alex Haley i 1976 skrev romanen »Rødder« om de amerikanske negres historie. Bogen blev oversat til dansk i 1977, og i fjernsynet kørte en serie om Haleys egne rødder i Afrika. Det er stadig god latin, at det er gavnligt både fysisk og mentalt at vide, hvor man kommer fra. Når jeg formulerer mig som i overskriften, mener jeg med udtrykket rødder såvel biologisk herkomst som åndeligt tilhørsforhold.

Mange, vel de fleste af os, vil uden videre være i stand til at fastslå vore rødder to, tre eller fire generationer tilbage. Enkelte vil kunne gå 2-300 år baglæns i stamtavlen. Nogle få vil være i stand til at finde familiens, slægtens rødder flere hundrede år bagud. Enten vi synes om det eller ej, skal det med, at mange mennesker i Somalia for eksempel, kender forfædrene omkring 20 generationer bagud.

Somalierne, der langt overvejende er muslimer, hævder at nedstamme direkte fra profeten Muhammed.

Det er iøvrigt almindeligt i andre lande – både i de andre nordiske lande og i landene syd for os – at man kan følge slægtens spor længere end vi kan her i Danmark. Hvorfor ved jeg ikke. Tænk eksempelvis på islandsk saga! Den tyske digter, Goethe, sagde engang:

»Den, som ikke kan føre sit regnskab over 3.000 år, lever kun fra hånden til munden«.

Nu traf det sig sådan, at jeg var på ferie nogle dage på min barndomsegn her i sommer. Næsten al min familie bor der stadigvæk, og mine aner ligger begravet dér. I min korte ferie kørte jeg rundt fra den ene kirkegård i Thy til den anden. Jeg vidste på forhånd, hvilke steder jeg skulle lede for at finde mine forfædres og -mødres gravstene. Men mange grave sløjfes efter 25 års forløb, og stene fjernes medmindre disse gravmonumenter skønnes at være specielt bevaringsværdige!

Thy er – som eksempelvis Bornholm – et af kongerigets yderpunkter. Bogstavelig talt »udenfor lands lov og ret«. Derfor har der ikke været så mange herregårde med et stort tilliggende af bøndergods (fæstegårde) i de to landsdele. Derimod er der mange gamle

Sådan en gravsten kan fortælle meget om den, der ligger begravet. Han havde været sognefoged og han havde været Dannebrogsmænd, hvem han havde været gift med ...

proprietærgårde. Kort sagt: Man tog ikke Stavnsbåndets bestemmelser alt for tungt. Flertallet af disse mennesker skrev ikke ret meget. Derfor er fæstebreve, skøder og aftægtskontrakter så væsentlige for os. Disse papirer og deres gravstene er i mange tilfælde det eneste skriftlige, vi har fra deres hånd; og de er bevarede til i dag, fordi de på hver sin måde var officielle.

Det var ikke videre svært at finde mit ophavs gravstene. To store og frodige samt velhavende bondeslægter. Den sidstnævnte egenskab afslørede sig i stenedes størrelser og udformning. Mange af disse begravelser er rene klenodier for en slægtsforsker. De oplysninger, man ikke kan hente ud af stenene, må man til at finde frem i landsarkivernes gamle kirkebøger, folketællingslister og andre arkivalier. Her i Landsarkivet for Nørrejylland, beliggende i Viborg.

Lokalhistoriske arkiver, eksempelvis på Hurup Bibliotek, kan yde langt større hjælp i slægtsforskningsmæssig sammenhæng, end man egentlig går rundt med en fornemmelse af. Bibliotekerne kan også hjælpe og give gode råd. Mange lokalhistoriske arkiver er ved at opbygge en samling af folketællingsli-

ster og kirkebøger på microfilm og i fotokopier.

Oftede indleder gravstenene med at oplyse om familiefaderens stilling i samfundet. Derunder kommer så hans fornavn, mellemnavn og efternavn; hvornår og hvor han er født. Hvornår og hvor han er død. Er der tale om en slægtsgård, vil gårdens navn meget ofte være med på stenen. Hustruens navn, måske hendes døbenavn, hvornår hun er født. Stenens inskription fortæller også, hvornår hun er død og hvor. Er hun af gårdmandsfamilie, står der ofte, hvad hendes fødegård hedder.

Lyt til hvad slægtens gamle mennesker kan fortælle. Få også fat i tidligere generationers dåbsattester. Et slægtsforskningsprogram i vores pc'er gjorde arbejdet sjovt, samtidig med, at vi opnåede en systematik og en overskuelighed, der fik os til at gå videre. Vi stoppede ikke ved de fire generationer. Hjulpet af elektronikken fortsatte vi.

På side 175 i romanen »Sofies verden«, Høst og søns Forlag 1991, skriver den norske forfatter og idéhistoriker Jostein Gaarder: »... Kun på den måde bliver du et menneske. Kun på den måde bliver du mere end en nøgen abe. Hun – Sofie – var begyndt at forstå, hvor vigtigt det var at kende sine historiske rødder ... Selv var hun ikke andet end et tilfældigt menneske, men, hvis hun kendte sine historiske rødder, så blev hun lidt mindre tilfældig. Hun ville ikke leve mere end nogle få år på denne planet, men, hvis menneskehedens historie var hendes egen historie, så ville hun på en måde være mange tusinde år gammel«.

Da jeg i sommeren 1996 kørte rundt i Thy fra kirkegård til kirkegård for at finde mine aners grave og – ikke mindst – gravstene, stod de fleste der heldigvis stadigvæk; men en enkelt grav på Hundborg Kirkegård var sløffet, og det lykkedes mig med nød og næppe at finde stenen i kirkegårdens nordvestre hjørne. Graven havde rummet en ung mand, der blev dræbt i 1935 ved en trafikulykke, men havde han levet nogle få år længere, var han blevet min farbroder. Nu er gravstedet ikke mere. Det er måske forståeligt. Den unge mand, som blev 28 år, efterlod sig hverken kone eller børn. Begge forældrene

er døde, den sidste i 1938, og alle den unge mands søskende var døde. Hvem var det så op til, hvis gravstedet skulle have været bevareret?

På vores rundtur til mine forfædres grave i Thy var min kone og jeg kommet til Vang. Ingen af mine aner ligger begravet på denne kirkegård, men vores afstikker hertil gjaldt runestenen i våbenhuset, fundet i nærheden af Sjørring Kirkegård. Jeg var også ude efter billedmateriale til et arbejde om udtørringen af Sjørring Sø. Til dette formål ville jeg have et par fotos af Tvorup Runesten, som den også kaldes. Danmarks mindste runesten fra Vikingetid findes omtalt i Lis Jacobsen og Erik Moltke: »Danmarks Runeindskrifter«, der blev udgivet i København 1942. På Ole

På nordvæggen i »krypten« under koret i Vang Kirke er malet denne nøgne mand, der blæser i basun, – måske en dommedagsbasun.

Worms tid 1588-1654 var stenen anbragt i Tvorup Kirkes våbenhus. Stenen skulle i 1654 være ført til København.

Efter at den var tabt og genfundet et par gange, fandt man den i 1841 i et stengærde, og præsten i Vang lod den opstille i sin kirke, hvor den endnu står i våbenhuset. Runeindskriften lyder: »Ase satte denne sten efter sin ægtefælle Ømunde, som var Finulvs Hirdmand«. – Finulv var jarl på den store borg i Sjørring Sø i tidlig Vikingetid.

På grund af sandflugt er Tvorup Kirke forlængst nedlagt. Det skete allerede i 1794. Kirkebygningen blev brudt ned, og det derved fremkomne byggemateriale fandt anvendelse andre steder. En del af kirkens inventar førtes til annekskirken i Vang, og hertil førtes også runestenen i 1841. Teologen og historikeren Erik Pontoppidan (1698-1764) omtaler forøvrigt i et stort kirkehistorisk værk 1741 runestenen.

Da vi havde fotograferet stenen – og set på kirkens inventar, gik min kone og jeg over kirkegården ned mod parkeringspladsen. Undervejs mødte vi graveren og faldt i snak med ham. Graveren gættede, at vi var interesserede i at se og høre mere om kirken, og han spurgte om vi ville se »Krypten«. Under korets sydside fandtes en muret gravkælder, der åbenbarede sig, da graveren løftede en lem i kirkegulvet. Vi kom ned i kælderens ad en trappe umiddelbart øst for triumfbuen. Der var et sort og uigennemtrængeligt mørke i »krypten«, så graveren havde hentet og tændt et stearinlys, hvorefter vi alle tre begyndte nedstigningen.

Rummet, vi kom ned i, var på ca. 3 x 4 meter, og det var dækket af en tøndehvælvning, der i nord- og sydsiden nåede helt ned til gulvet. Gravkælderens menes at være opført omkring år 1600. På begravelsens østvæg og på hvælvningen underside er der fundet malerier, som lader sig datere til 1700-tallets sidste fjerdedel.

Mod nord findes to pilastre – fremspringende murpiller. Disse pilastres kapitæler forestiller dødningehoveder med krydslagte rørknogler under. På nordvæggen, mellem pilastrene, er der med rødbrunt samt med lidt

grønt og gult malet tre figurer, der ser henholdsvis mod vest, mod syd og mod øst: En nøgen mandsperson, der blæser i dommedagsbasun; et menneske, der sidder på et dødningshovede, og som blæser sæbebobler, og en mand i en lang frakke med sabel og bandolér samt en piskeparyk på hovedet. Over hovederne på disse figurer er der skrevet:

» I hvor vi os i Verden vende
Er Døden dog vor sidste Ende«

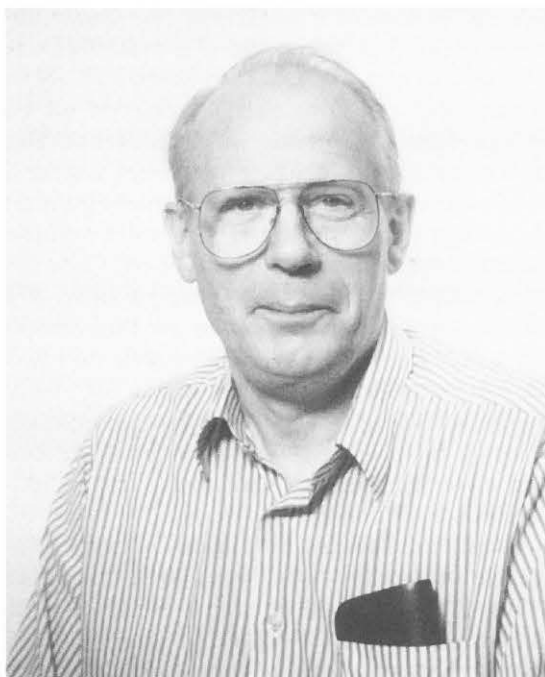
På sydsiden af tøndehvælvet står at læse en bøn om, at de tørre ben må være urørte, indtil de skal stå op af graven i »Engle Schich«. På kryptens østvæg ses Fugl Fønix i flammer og ordene:

»Perit ut viva«
(Den dør, for at den kan leve).

I 1924 fandt man i gravkælderen tre store og to små kister, der sikkert har indeholdt ligene af provst Adrian Brøndlund, der døde i 1692, og hans familie. Kisterne er nu nedsat på kirkegården. Under korets nordside skal der – ifølge Kai Uldall (født i 1890 – død 1988, dansk kulturhistoriker og folkemindeforsker) i 1924 – være en tilkastet begravelse, hvortil der dog ikke er adgang.

Gravkælderen havde ikke installeret nogen form for belysning. Den var – under vort besøg – kun oplyst af graverens medbragte stearinlys. Jeg havde et lille kamera og en lille el-blitz med ned i »krypten«, og det lykkedes i skæret af stearinflammen at få indstillet fotoudstyret, så jeg havde held til at få nogle billeder af gravkælderens dekorationer.

Sådan er der næsten altid sidegevinster, når man tager til sin barndoms egn og søger efter sine rødder.

Jens Jørgen Bangsgaard, født den 22. marts 1942, søn af Mary Bangsgaard, Poppelvej, Hurup og afdøde gårdejer Niels Holm Bangsgaard, Refs ved Hurup. Studerende ved Landbohøjskolen 1964 til 1966. I 1969 ansat som lærer på Osted fri- og efterskole. HF i Roskilde 1977. Historie og arkæologistudier ved Københavns Universitet 1977 til 1984. Studier i danske forfatterskaber og anmeldelser, kronikker og faglige/pædagogiske artikler.

Drama på Thyholm med slutspil i Jerusalem

Bertel Budtz Müller fik inspiration fra folkeviser til at skrive om Liden Engel og Ebbe Skammelsen.

Af Eigil Visby.

I idrætsugen i Thisted 1946 blev der ikke blot budt på sportslige præstationer. Amatørskuespillere opførte Bertel Budtz Müllers skuespil »Liden Engel« både som tribunespil på stadion og på friluftsscenen i plantagen »Christiansgave«.

Stykket krævede mange optrædende, og det må være forklaringen på, at jeg blev statist. Jeg blev overtalt af min gamle skole- og spejderkammerat, Poul Lyhne, som havde stået på en scene før i Hostrups »Den Tredie« ved realskolens fødselsdagsfest i 1942. Jeg havde højest optrådt i en sketch ved et lejrball eller en spejderfest, men lod mig berolige med, at jeg ikke skulle sige noget. Ikke desto mindre blev det mig pålagt – til mine venners store morskab – at råbe: »Til våben!«.

Jeg var en huskarl, som vel egentlig indebrændte på Gøde Lovmands herregård på Thyholm, men det forhindrede ikke, at jeg også var med, da Liden Engel døde efter stormen på Jerusalem.

Instruktøren, Just Thorning, fortalte, at stykket, der af forfatteren selv var karakteriseret både som et »symphonisk korsfarer-drama« og som »nordisk festspil«, var skrevet til »Det kongelige Teater« som en tragedie, der skulle spilles i løbet af to på hinanden følgende aftener, men det blev aldrig til noget.

Hvis det nogensinde var blevet opført på en almindelig scene, kunne man have ladet tæppet gå efter sidste akt. På en friluftscene må den faldne helt bæres ud. Desværre var vi fire mand, som bar den faldne helt ud på et skjold, ikke af samme højde ved premieren. Vi slap dog fra det uden at lave skandale, men den faldne Engel røbede nogen nervøsitet oppe på skjoldet. Allerede inden min optræden var jeg pinligt klar over, at en strålende scenisk fremtid lå bag mig, men jeg fik en interesse for Budtz Müllers forfatterskab, som jeg har taget op ved flere lejligheder.

Efter debuten med artikelsamlingen »I Kains spor. Et opgør« falder Budtz Müllers produktion i bogform i følgende dele: En periode præget af skuespil og teoretiske skrifter om teater, noveller om thyboer og forstmænd, en broget samling essays og endelig en enkelt posthumt udgivet roman.

Budtz Müllers første bøger udkom på det af ham selv ledede Nordiske Forfatters Forlag, som var et led i det kejserlige Tysklands forsøg på at lave kulturpropaganda under 1. verdenskrig. Mellem oversættelser af bl.a. kejserens og rigskanslerens taler og af nobelpristageren Gerhard Hauptmann kom som kamouflage værker af unge forfattere, der udnyttede den tyske finansiering til at udkomme.

I det af digteren Sophus Claussen ejede Lolland-Falster Folketidende gav digteren Otto Gelsted det i 1918 likviderede forlag det skudsmål, at det »muliggjorde offentliggørelsen af en samling bøger, hvis talentløshed under normale omstændigheder ville have umuliggjort enhver tanke om udgivelse. Det kan siges, at intet forlag har gjort så meget for at nedbryde respekten for bogen og talentet herhjemme ...«

»I Kain spor«, som Budtz Müller betegnede som »En løjtnants betragtninger« anser han *alle* de krigsførende lande for lige (u)skyldige m.h.t. ansvar for verdenskrigen. Hvad han skylder Vesten er imidlertid meget lidt og svinder ind til intet ved siden af det, han skylder sine *germanske* brødre. På trods af 1864 – »Herregud, gjorde Tyskland andet end hjælpe undertrykte sprogrænder?« – finder han hjem til Tyskland, til tysk kultur og videnskab. Og det burde Danmark også gøre.

Noget af forklaringen på Budtz Müllers holdning var, at hans fag, forstvæsen, står i stor taknemlighedsgæld til tysk forstvidenskab. Han går ikke så vidt, at han synes, at Danmark skulle stå på Tysklands side – *aktivt*, men vi skal få hænderne op af lommen og tage del i kampen sammen med dem, vi føler os i slægt med, kødeligt eller kulturelt.

Samme år som »I Kains Spor« udsendte Budtz Müller »Livsspil«, bestående af tre skuespil, og introducerede hermed den tidlige tyskinspirerede ekspresionisme i dansk dramatik. Allerede inden verdenskrigens slutning markerer Budtz Müller, at det skel, som krigen satte mellem to generationer, også gjaldt teaterskribenter. Førkrigsgenerationen var kort sagt præget af det borgerlige, naturalistiske teater, hvor handlingen, spændingen, psykologien og det intellektuelle motiv var det væsentligste. For Budtz Müller spiller handling og karakterer en mindre rolle, vigtigst for ham er *idéen*.

I det første af livsspillene, »Det døde kød« bevæger teksten sig på to planer: Et realistisk handlingsplan i 1. og 4. akt og symbolsk fortolkning i 2. og 3. akt. Studenten Villads og hans pige, Else, befinder sig i et uafklaret forhold, som af og til glider over til at være et

forhold mellem alfonsen Villads og skøgen Else, der insisterer på at have været Villads tro – med hjertet. I de mellemste to akter er Villads transformeret til Ego og Else til livets præstinde ved navn Ea. I et lysshow kæmper Kulturen og Livet om sejren, som endnu ikke er vundet af Livet.

Villads og Else er tilbage i 4. akt, hvor Villads af en ven tilbydes penge til en billet til USA. Inden han når at forsvinde, beslaglægger en sagfører med politiets bistand pengene, som Else dog er parat til at erhverve sig.

Folkevisen om Ebbe Skammelsen er i sig selv opbygget som et stramt 5-akters drama, men følges ikke strikte i det andet af livsspillene og er i modsætning til »Det døde kød« en hyldest til den monogame kærlighed.

Ebbe forlader 16 år gammel Nordentoft, hvor den 14-årige Else afgiver et troskabsløfte, men forhindrer Ebbe i det samme. Så går der otte – ti år uden livstegn, hvorunder Else lader sig overtale til at gifte sig med Ebbes bror. Under brylluppet kommer Ebbe hjem fra Byzans. Else har nu lovet begge brødre troskab og beder Ebbe dræbe sig. Det ender som et blodbad af shakespeareanske dimensioner.

Da Danmarks Radio i 1978 under mottoet »Op og slå på tromme« opfordrede voksne amatører til at arbejde med musik, sang og teater, var hovedtemaet Ebbe Skammelsen. Mellem de fem muligheder, projektet opererede med, var opsætning af et færdigt skuespil, enten Sonja Haubergs eller Bertel Budtz Müllers skuespil om Ebbe Skammelsen. Men frem på en professionel scene er Budtz Müllers »Ebbe« ikke kommet endnu.

Det er derimod »Floden«, det tredje af livsspillene, som måske derfor almindeligvis betegnes som det betydeligste. Det skete i 1929 på »Forsøgsscenen«, en forening, der blev stiftet ved et møde i Studentersamfundet og med en bestyrelse, der bl.a. omfattede Oluf Rosenkrantz, forfatteren Broby Johansen, filmteoretikeren Ebbe Neergaard og komponisten Knud-Åge Riisager. Foreningsformen var valgt for at omgå bevillingssystem og censur og sikre en beskeden økonomisk basis via medlemskontingentet.

Budtz Müller var »ikke uden alvorlige bekymringer« ved at overlade »Floden« til Forsøgsscenen. Stykket fremtrådte som total-kunstværk med dekoration af Anton Hansen og musik af Erling Brene i overensstemmelse med forfatterens ønske i »synkoperet urrytmik i umbau-stilen«. Richard Hove, der var direktør for Thisted Dampmølle, virkede som musikhistoriker og -kritiker, har i det af Budtz Müller redigerede hæfte »Om iscenesættelse« skrevet om »Musikken og dramaet i moderne belysning«:

»Det store musikalske forfald i det borgerlige teater satte ind ... med vaudevillen« med dens »brug af musik komponeret til andre situationer, tekster og stemninger ...« Richard Hove fremhæver, at Brene »ved sin musiks logiske styrke og i klar erkendelse af det givne rums muligheder, fastslog dramaet som kammerespil i denne – Forsøgsscenes – opførelse«. En svensk ingeniør eksperimenterede med et tysk »Farblichklavier«, der kunne skabe overensstemmelse mellem farver og toner.

Som i »Det døde kød« består stykket af symbolske og realistiske afsnit. På symbolplanet sidder »Han« ved nat i sumpskoven på bredden af floden. En olding kommer og fortæller om sin ungdoms kamp for at nå »det store bål« i højderne i det fjerne, som han ikke nåede, »fordi jeg lod jagtens små glæder og sorger ... stjæle hele min hu ...« – »Han« er i 2. akt i den lyse nat på vej mod bålet, som oldingen ikke nåede og støder på »Hun«, som siger: »Nu er jeg dit mål, det mål, jorden satte for dig«. »Han« når så lidt som oldingen »det store bål«.

»Han« bliver i den realistiske 3. akt til digter Hansen og træffes ved »det stillestående vand«, helt præcist et luderkvarter nær havnen i en storby. Den fede herre falder for en 14-årig piges fristelser og mister tegnebogen. Omvendt med Thora, der ombytter skøgetilværelsen med et job i »Frelsens Hær«. Hansen er i 4. akt ombord på damperen til Norge i sin egenskab af journalist ved »Ekspressen«, fordi »Primadonnaen« er med. Hansen er plaget af frygt for, at »folk« er blevet uundværlige for ham, »så jeg er ude i prostitutionen«. Pri-

Bertel Budtz Müller (1890-1946). Tegning fra 1939 af Ivan Oppfer.

madonnaen nægter Hansen sin gunst, men det gør opvartersken ikke.

Symbolik og realisme flettes sammen i 5. akt. »Han« er genial kunstner, men perverteret, sadist. Under et eksperiment med en farvesymfoni præsenterer *sekretæren* det fuldendte værk, farvesymfonien »Det store bål«. Og »Han« tager gift.

Budtz Müller har i »Om iscenesættelse« skrevet, at »Livsspillet er et barn af det tyvende, Einsteins, den sociale viljes og verdensrevolutionens århundrede. Dets takt, rytme er den fine, moderne motors takt – stakåndet, monotont, frem, frem – f r e m for viljens og teknikkens yderste pres. Jazz!!« Og senere: »Floden« er skrevet af en ung, dansk officer i verdenskrigens andet år ... Han havde aldrig været i et rigtigt teater. Hans dramatiske for-kundskaber indskrænkede sig til at tælle replikker i »Vildanden«, hvorved han blev klar over, at *sådan* skulle hans teater i hvert fald ikke være. Han konstruerede så *Livsspillet*«.

Kains bror har givet navn til den lille, dramatiske skitse, »Abel«. To kvinder, en sindssyg mor fastspændt i en stol, og hendes svigerdatter, begge krigsenker, venter på den sidste af sønnerne. Da han endelig kommer til messingsuppe, taler og hurraråb, viser det

sig, at han er blind. Det kan tænkes udspillet i ramme alvor adskillige steder i Europa 75 – 80 år efter dets udgivelse.

Skuespillet »En synderinde«, der er tilegnet Frida, betegnes ikke som et livsspil, men som en døgnspil for at markere dets polemiske sigte, fremgår det af forordet. Her kan man også læse, at forfatteren holdt så meget af heltinden, Ingrid, at han »på bekostning af den realistiske sandhed, jeg ellers sværger til« sørge for, at det gik hende så godt som muligt.

Ingrids mor er bordelværtinde omgivet af nogle skuespillerinder med tilknytning til Boulevardteatret, dets direktør og skuespille-re. Da Ingrid efter flere års ophold i London kommer hjem, hengiver hun sig til den idealistiske og fattige digter, Sophus Petersen efter at have betalt for hans skuespils antagelse med en nat hos journalisten Elmlund, som modydelse for, at han har bearbejdet Petersens læsedrama til Boulevardteatrets formål. »En synderinde« er et forsvar for de prostituerede og et angreb på de samfundsforhold, der tvinger kvinder ind i dette erhverv.

Ifølge forordet har stykket »Skøgens datter« anonymt været indsendt til forskellige teatre i København såvel som i provinsen, men blev kasseret, »fordi man fandt emnet

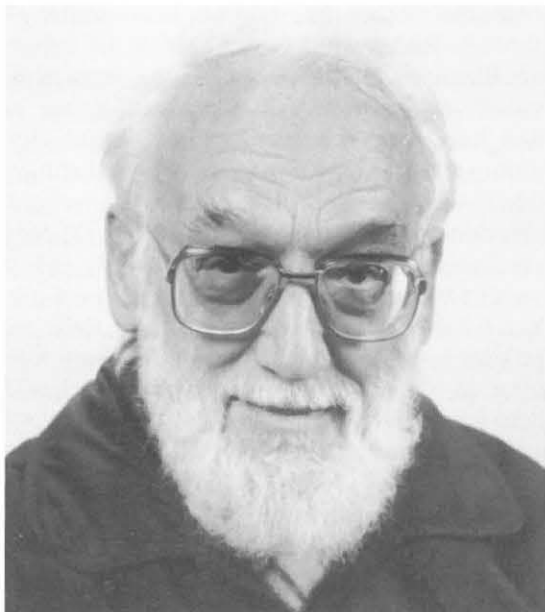
utækkeligt og utiltalende. Det er det også ... Det må ikke være rart selv at skulle lægge tørreplads til en luftning af egen stands smudsige linned«.

»Liden Engel« udspilles den første aften på Thyholm, hvor Engel bor hos sin ugifte mor, som i sin tid var genstand for et brudrov, der endte med, at faderen blev indebrændt i en kirke. Engel lever under slægtens åg og er forpligtet til at hævne sig på morbroderen Gøde Lovmand, og det sker ved at brænde Gøde med husfolk inde på hans gård. Så langt følger handlingen folkevisen.

Engel er gennem sine forbindelser med et munkekloster blevet interesseret i korstogsbevægelsen, og anden aften er han i årene 1096 – 99 den hvide ridder på vej mod Det hellige Land, hvor han er med til at erobre Jerusalem.

Her falder han, eller som hans trofaste væbner udbryder: »Nu stormer Liden Engel himlene!«.

Bertel Budtz Müller, der var født 13. juli 1890 som søn af stadsdyrlæge H. C. Müller, tog præliminæreksamen fra Thisted Realskole 1906. Han bestormede hele sit liv det danske parnas med en alsidig produktion af bøger og skuespil og døde 2. marts 1946 – alt for tidligt som den hvide ridder ved Jerusalem.

Eigil Visby, født 1927, bosat i Thisted til 1954 (bortset fra militærtjeneste). Efter realeksamen 1943 ansat hos A. P. Andersen & Co. og fra 1950 på andelsslagteriet. Spejder i 1. Thisted trop 1939, trops- og roverfører 1946-54. På Handelshøjskolen i Århus 1954, H.A.-eksamen 1957. Regnskabsmand i københavnske handels- og industriforetagender 1957-94. Optaget på en forsøgsordning for ikke-studenter på Københavns Universitet 1986, exam. art (dansk) 1990.

Jul i Ø. Vandet og hos Bornerups i Thisted

Af Arnold Østergaard-Frandsen

De første tegn på jul oplevede jeg i min barndom, når vi i skolen om efteråret fik udleveret en beskeden brochure om julebøger, som vi kunne bestille gennem læreren. Det drejede sig om »Julelys«, »Mod jul« og »Juletoner«. Bøgerne blev udgivet af H. A. Riis-Olesen, Vestervig, og Albert S. Bornerup, Thisted.

Som lærer brugte jeg senere af og til at læse op af historierne fra »Mod jul«, og jeg kunne tale med min svigerfader, Albert S. Bornerup, om indholdet af disse bøger.

I mit barndomshjem var det naturligt af gå i kirke juleaften, da kirken lå på den anden side af vejen. Jeg husker, at jeg følte mig noget indeklemmt, når jeg sad mellem de store kraftige mænd i mandesiden og skulle lytte til julens prædiken. På prædikestolen stod sognepræst Niels Thun, der var kendt som en god prædikant med ståsted i Indre Mission og præget af Oxford-bevægelsen.

Når jeg kom hjem, fik vi andesteg, og når vi havde spist, blev juletræet tændt. Det store øjeblik kom, da gaverne blev delt ud. Vi fik julegaver af vore forældre, men også af tjenestefolkene. Et år fik jeg en dampmaskine, som blev til megen glæde og underholdning for hele familien. Da min far et år før jul spurgte mig, om jeg ville være ingeniør, kunne jeg jo regne ud, at gaven sikkert ville blive et inge-

niørsæt. Deraf konstruerede jeg meget, som dampmaskinen kunne trække.

I de år, jeg læste i København, var det en fest at komme hjem til jul. Jeg sejlede altid med Aalborgbåden, og havde her dæksplads, så jeg har sovet flere nætter i min sovepose på båden.

Ved ankomsten til Aalborg gjaldt det om at være hurtig med at komme fra borde for at nå Fjerritslevtoget. Der var jo et stykke vej at gå op til banegården.

Efter 2-3 timers kørsel nåede jeg så stationen i Øster Vandet, hvor jeg havde ca. 2 km at

Øster Vandet Kirke 1955. Foto: Arnold Østergaard-Frandsen.

gå med sovepose og kuffert, inden jeg var hjemme. Der ventede den gode mad, bl.a. blodpølser, som blev kogt i gruekedlen, efter at grisen var slagtet. Det var en anden kost, end den jeg var vant til på studenterkøkkenet (Kannibalen) i København. Jeg havde ca. 14. dages juleferie, så der var tid til ikke blot at fejre juleaften i hjemmet, men også til at besøge familie og naboer, som med interesse lyttede til, hvad jeg havde at fortælle om mit liv som studerende i København. Som afslutning på juleferien deltog jeg gerne i De danske Ungdomsforeningers nytårsmøde på Hotel Aalborg. Der traf jeg mange unge og hørte flere kendte foredragsholdere, bl.a. domæneforpagter Appel fra Sønderjylland. Et år sagde han: »Der er to slags mennesker; kvinder og mænd!«

Efter at jeg var blevet gift med Karen Bornerup i 1959, holdt vi i flere år jul i Karens barndomshjem i Alléstræde i Thisted. Det var en særlig oplevelse at komme i hjemmet op til jul. Mine svigerforældre havde haft travlt med at læse korrektur på julebøgerne, som Albert S. Bornerup stod for udgivelsen af. I dagene før jul gik min svigermoder, Signe

Bornerup, i spænding, om der nu kom ænder fra landet. Det var nogle mennesker, som svigerfader i sin tid havde kautioneret for, og i taknemlighed herover sendte de hvert år to ænder, men der var ingen fast aftale.

Juleaften gik vi alle i Thisted Kirke, hvor sognepræst Erich Jessen ofte prædikede. Juleaften havde sit særlige præg. Efter at vi havde spist andesteg, ordnede svigerfader det sidste om juletræet ved bl.a. at tænde lysene, mens vi blev stillet op efter alder i den tilstødende stue med de yngste forrest. Derefter gik vi rundt om juletræet, hvor svigerfader sang for og efter oplæsning af juleevangeliet og gaveuddeling hyggede familien sig med sang og spil.

Juledagene var meget festlige. Ofte kom familien på besøg. Det var foruden børnene og svigerbørnene også musiklærer Ellen Sørensen med sine piger Anne Marie og Kirsten samt Magnus Sørensen med sin familie. Det var en meget musikalsk familie, så der blev sunget meget, og ofte sang svigerfader solo og Ellen eller Else Marie spillede på klaver.

Julen er hjerternes fest, derfor er det så godt at være sammen med dem, vi holder af i julen.

Arnold Hildbert Østergaard-Frandsen, født den 25. august 1922 i Øster Vandet, søn af Sidsel og Peder Frandsen, »Kirkegaard«, Øster Vandet. Viet den 27. september 1959 til Karen Bornerup, datter af Signe og Albert S. Bornerup, Thisted. 1945-1948 elev på Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole. Landbrugskandidat 1948. 1949-1953 elev på Blågård Seminarium. Lærer 1953. Ansat ved Københavns kommunale skolevæsen fra 1953-1964. Lærer på Vallekilde højskole 1964-1965. Bestået akademikereksamen i teologi 1964. Sognepræst i Hammelev – Enslev og Grenaa fra 1965 – 1. september 1992.

fra det gamle album

Søndag den 27. juli 1947 samledes thyboer fra nær og fjern ved Thisted Kirkes østgavl for at overvære afsløringen af en skulptur, skabt af billedhuggeren Johan Galster. Han var født i Thisted 9. april 1910 som søn af overretssagfører J. G. Galster. Om sin barndom skrev Johan Galster tre år i træk til JUL I THY: 1982 »Barn i Thisted«, 1983 »Drengår i Thisted«, 1984 »Opbrud fra Thy". Johan Galster kom på Rungsted Statsskole og blev student i 1928. Derefter kom han på Kunstakademiets billedhuggerskole, fik i 1933 førstepræmie for mindesmærket »Roar og Helge« i Roskilde og modtog i 1944 Kunstakademiets guldmedalje for gruppen »Mand og kvinde«. Det var på denne baggrund naturligt, at Thyboforeningen i København henvende sig til ham, da det blev besluttet at skænke et monument til hjemstavnen. »Madonna med barn« - Thistedes vartegn - kom til at stå på en høj sokkel med indskriften: FØDESTAVN - MODERS FAVN - HJERTETS SAVN. Denne tekst forfattede en anden overretssagførersøn fra Thisted, professor Frederik Julius Billeskov Jansen. Johan Galster skabte mange andre store værker efter »Madonna med barn«, bl. a. »Fridhedsmonumentet« i Brabrand ved Århus, buste af digteren J.P. Jacobsen og skuespilleren Ingeborg Brams. Johan Galster døde 8. juni 1997 i en alder af 87 år.

Arnold Østergaard-Fransen, Dybdalvej 26, Stenvad, 8586 Ørum, Djursland oplyser: Fotografi fra gården Elmelund i Fårtoft, antagelig 1921. Siddende fra venstre Kirstine Østergaard (i mange år husholderske for sine forældre og siden for sin bror Sigvald Østergaard), Marie Christensen (gift med Kresten Christensen. De havde i en årrække »Lingaard« i Øster Vandet og siden en gård i Fabjerg ved Lemvig), Maren Kloster Pedersen (gift med Christen Kloster Pedersen ved hendes side. De kom fra en gård i Sejerslev på Mors ved århundredskiftet og overtog »Momtoft«. Den ejede de, til de købte »Elmelund« i Fårtoft ca. 1920. Gården, de ejede på Mors, hed Østergaard, og derfra stammer navnet Østergaard, som alle børnene fik til efternavn), Sidsel Frandsen (gift med Peder Frandsen. De havde efter giftemålet en gård i Arup, men købte derefter »Kirkegaard« i Øster Vandet, som de havde til 1953, hvorefter de boede i et hus i Nors), Dorthea Jørgensen (gift med Kristian Jørgensen. De havde indtil de gik på pension en gård i Østerild og boede senere i et hus bygget nær ved gården). Stående fra venstre Peder Østergaard (gift med Dorthea. De havde i mange år indtil pensioneringen en gård i Hov og flyttede derefter til Thisted), Jens Østergaard (rejste i sine unge år til Amerika, men vendte hjem. Han havde flere ejendomme, bl.a. i Hjardahl i Øster Vandet. Gift med Agnes, de boede til sidst på Østerbakken i Thisted, indtil Jens døde i 1935.), Kristian Østergaard (gift med Stinne. De havde i mange år »Guldagergård« ved Ålborgvej. Efter pensioneringen flyttede de til Mirabellavej i Thisted.), Kathrine Jeppesen (gift med Ejvind Jeppesen. De havde i mange år et gartneri i Lindholm, Nørresundby, og senere et gartneri syd for Aalborg, indtil de efter pensioneringen flyttede til Ålborg.), Anders Østergaard (gift med Alma. De havde en gård i Arup, men boede til sidst i Nors.), Sigvald Østergaard (havde først Elmelund, men flyttede sammen med sin søster Kirstine i 1939 til Mogenstrup i Salling, hvor han havde en gård, til Kirstine døde i 1960. Flyttede derefter til Østerild og boede tilsidst på Møllevvej i Thisted.), Alfred Østergaard (gift med Agnes. De havde i mange år »Californien« på Ålborgvej, indtil de efter pensioneringen flyttede til Thisted og købte et hus i Elmegade.) Når familien samledes, så var humøret højt, da det var meget livsglade mennesker, især var Anders Østergaard en humørbombe, selv om hans kone blev blind.

Elever fra Fårtoft Skole var i juni 1939 på ferieophold i Stoense på Langeland. Fårtoft Skole havde haft Aage Christensen som lærer 1933-38. Han blev lærer ved Stoense Skole, og elever derfra var i 1938 på ferie i Fårtoft en uges tid. Det følgende år var børnene fra Fårtoft på genvisit i Stoense, oplyser Jørgen Godiksen, Lækjærvej 31, Nors. Bagest fra venstre lærer Højberg (kom til Fårtoft efter lærer Christensen), Lisbeth Kierkegaard, gamle lærer Frandsen (gik af i 1933) og Harald Kierkegaard, der blev sognerådsformand. I næste række Martin Overgaard, Jens Godiksen, Jørgen Godiksen, Chr. Pedersen, Gunnar Pedersen, Jens Møller Overgaard, Chr. Godiksen. I forreste række Else Godiksen, Stinne Godiksen, Stinne Kierkegaard, Marie Larsen, Gerda Pedersen, Vera Mortensen. Billedet er taget af Lohals Foto.

Konfirmander stillede op til fotografering i Præstegårdshaven i Asylgade i Thisted 23. marts 1943. De kom fra 4 skoler: Fårtoft, Tingstrup, Tilsted og Thisted. Bagest sognepræst, senere provst S. Nyegaard. Derefter i bageste række fra venstre Kaj Kristensen, Thøger Riis, Knud Erik, Poul Erik Henriksen, Svend Jensen, Kaj Andersen, Jørgen Godiksen, Mogens Hundahl, Frode Hjortdal, Gunnar Pedersen, Egon Jørgensen og Henry Christensen. I forreste række Irene, Elly Nordentoft, Ella Irene, Olga Jensen, Vera Harring, Anna Visby Jensen, Esther Margrethe Jensen, Ella Marie Pedersen, Lis Christensen og Thora Hedegaard. De havde flag på i anledning af folketingsvalget samme dag, oplyser Jørgen Godiksen, Lækjærvej 31, Nors. Konfirmationen fandt sted 4. april 1943.

De tog realeksamen i Thisted i 1931. Bageste række fra venstre Henning Wienberg Jensen, Karl Hedegaard, Valdemar Oddershe-
de, Karen Margrethe Ibsen Sørensen, Hans Otto Søndergaard, Ejvind Christensen, Niels Vestergaard Jensen, Henry Jeppesen,
Inga Jensen, Esther Poulsen, Hans Christian Schmidt, Ivar Nielsen. Mellemste række: Ida Hjortsvang, Ellen Pedersen, Arnold
Larsen, Ida Th. Christensen, Grethe Busk, Gudrun Hyldahl, Marie Olesen, Marie Pedersen, Johannes Overgaard (faderen skoma-
ger). Forreste række: Kamma Sørensen, Sigrid Hviid, Ruth Halmark, Ragnhild Rask, Louise Madsen, Elisabeth, Helge Vang
Sørensen. Billedet med navne er fra Esther Poulsen, nu Fabricius Madsen, Thorstedvej 15, Thisted.

40 år senere mødtes de hos Ragnhild Rask på Gimle, Dragsbækvej i Thisted. Bagest Inga Jensen, Arnold Larsen, Gudrun Bagger, Karen Margrethe Ibsen Sørensen, Hans Christian Schmidt, Marie Pedersen, Ida Th. Christensen, Henry Jeppesen, Sigrid Hviid, Valdemar Oddershede, Helge Vang Sørensen, Esther Madsen, født Fabricius Poulsen, Niels Vestergaard Jensen, Grethe Busk. Forreste række: Ejvind Christensen (plantør), Marie Olesen, Karen Margrethe Pedersen, Ellen Pedersen, Ragnhild Rask, Ida Hjortsvang og Pretzman Koldkjær.

Ved 50 års jubilæet i 1981 var det kun 9, der kunne samles: Ejvind Christensen, Henry Jeppesen, Pretzman Koldkjær, Henning Wienberg Jensen, Hans Christian Schmidt, Esther Fabricius Poulsen, Kamma Sørensen, Karen Margrethe Pedersen og Ragnhild Rask. Billedet blev taget på Gimle, oplyser Esther Fabricius Poulsen

Mogens Brix, Højtoftevej 69, Thisted, har opklaret, hvem disse personer er. Billedet var i JUL I THY 1996 side 53, sendt fra postforvalter Agnete Fryd, Ane Damsgade 54, Nørresundby, uden nærmere oplysninger. De 12 på billedet er børn af Anthon Emil Brix, født 21. juni 1852, gift 27. september 1882 med Marie Sørensen af Fjellerad, født 23. februar 1858. Anthon Emil Brix var medlem af Thisted Amtsråd, ejer af gården Landlyst med tilhørende dampdrevne teglværk, beliggende i Torp vest for Thisted. Fra venstre Peder Brix (født 15/7 1883), Martha Marie Brix (f. 17/6 1884), Frederik Brix (f. 4/8 1885), Anders Christian Brix (f. 4/1 1887), Anthon Emil Brix (f. 9/4 1888), Victor Brix (f. 19/9 1890), Harald Brix (f. 29/12 1891), Svend Brix (f. 25/6 1894), Poul Brix (f. 25/4 1896), Carl Gerhard Mogens Brix (f. 4/10 1897), Karen Elisabeth Brix (f. 16/11 1898) og Else Marie Brix (f. 25/11 1901). Nr. 1 fra venstre var min far. Øverst til højre mine bedsteforældre. Mine to fastre yderst til højre er stadig i live og bor henholdsvis i København og Lemvig, oplyser Mogens Brix.

Kendte skikkelser på havnen i Thisted gennem mange år. Peter Kr. Pedersen havde sejlet, da han slog sig ned som fisker i Thisted og blev gift med Mathilde, født Farsinsen. De boede i Nørregade 27, inden de flyttede til en barak på Havnen. Fra 1964 boede de i Gjersbøl, men i 1970 flyttede de tilbage til Thisted. Peter Kr. Pedersen, der var usædvanlig venlig og meget afholdt, døde i 1973, Mathilde i 1983, oplyser datteren, Selma Enevoldsen, Håbetsvej 1, Stagstrup.

Mathilde og Peter Kr. Pedersen fik 5 børn. Fra et tidligere ægteskab havde Mathilde datteren Erna. På billedet, der er taget ca. 1945, ses fra venstre Kaj, der var havnearbejder i Thisted, inden han flyttede til København, Selma, der er bosat i Stagstrup, Erna, der bor i Sperring, Nikoline i Nykøbing Mors, Herluf i Herning. En lillesøster, Grethe, blev født i 1947. Hun bor i Thisted. Foruden at passe disse børn tog Mathilde og Peter Kr. Pedersen Ernas 4 børn i pleje. For at beholde plejetilladelsen blev familien nødt til at flytte fra barakken på Havnen i 1964. Det ældste af Ernas børn, Mogens, blev påkørt af en spritbilist på Sjælland og døde af sine kvæstelser. Han blev begravet i Thisted. I dette gravsted fik Mathilde og Peter Kr. Pedersen siden deres sidste hvilested, oplyser Selma Enevoldsen.

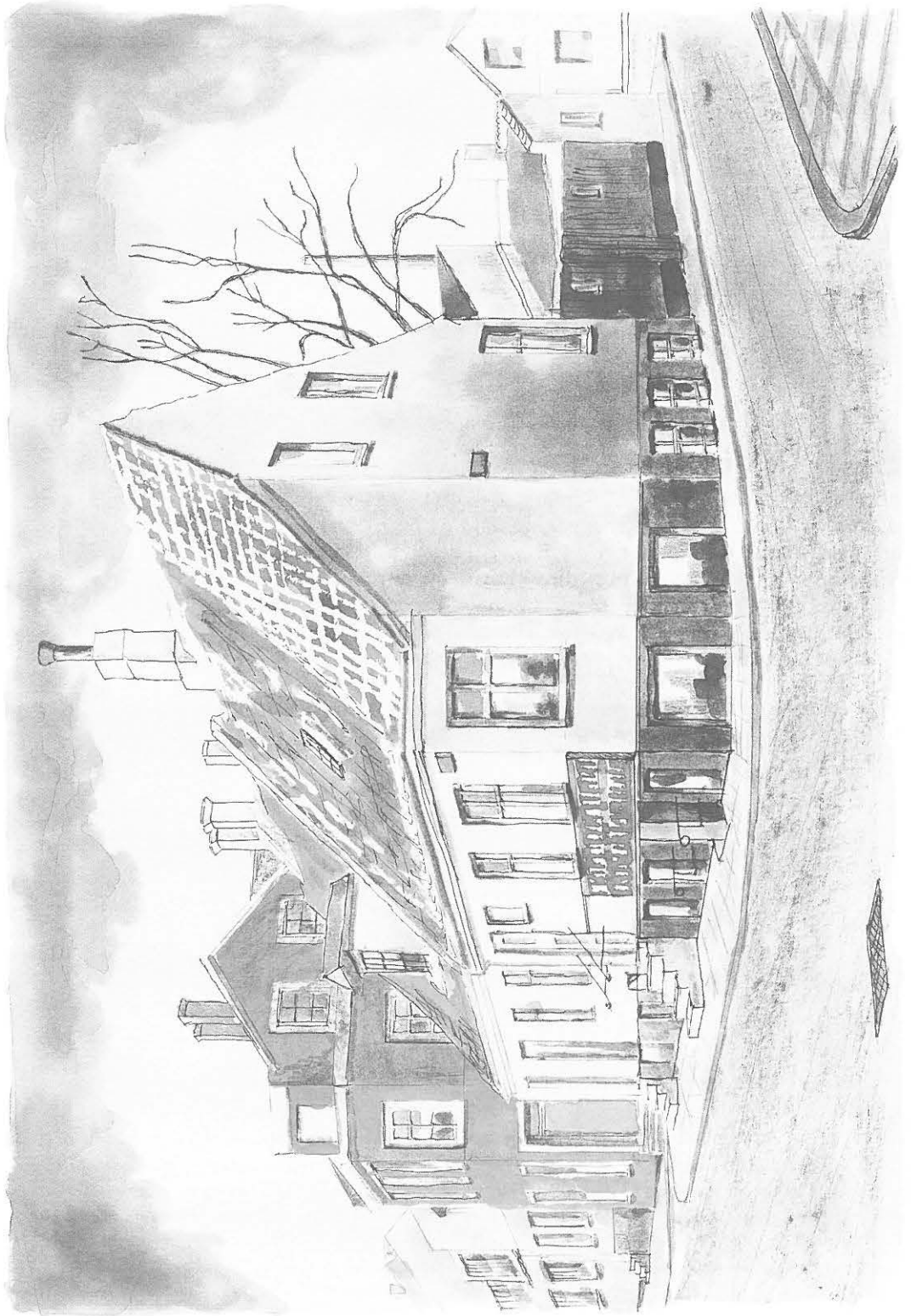
Skolebillede fra Sjørring ca. 1959, taget af fotograf Scharling, Thisted. Listen med de mange navne har Ester Fabricius, Thorstedvej 15, præsteret. Bageste række fra venstre lærer Vestergaard, Marie Vestergård, Peter Grønkjær, Lis Poulsen, Sonja Olsen, Ellis Thinggård, Else Marie Skårup, Lisbeth Grønkjær, Anders Veje, Ove Fabricius Madsen, Poul Svalgård, Ove Toft Christensen, Svend Ørgård Nielsen, Kirsten Christensen, Meta Dommerby Kristiansen, Åse Søndergård, Grete Svalgård Thomsen, Jens Jørgen Andersen, Preben Thomsen, Jørgen Saubjerg, Mogens Nielsen, Bjarne Svalgård Thomsen, Niels Ole Ørgård Nielsen, Bente Svalgård Thomsen, Erik Juul Hansen. Næstbageste række: Henrik Ekman, Herluf Vestergård, Robert Vestergård, Kaj Dommerby Kristiansen, Hans Ole Thorsted. 3. bageste række: Jørgen Andersen, Peter Nystrup, Johan Thomsen, Svend Sunesen, Jens Landbo, Ejvind Jacobsen, Knud Jørgensen, Jan Smerup, Viggo Theodor Andersen, Kjeld Jacobsen, Hans Hangård, Peter Fabricius Madsen, Margit Krogsgård Hove, Margit Jensen, Bodil Tobiasen, Birgit Fabricius Madsen, Jane Andersen, Edel Thinggård, Lisbeth Jeppesen, Inger Kanstrup, Åse Amby, Karen Søndergård, Grethe Nielsen, Åse Olsen, Lotte Juul Hansen, Nelly Margrethe Juul Hansen. Næstforreste række: Ole Juul Hansen, Svend Åge Theodor Andersen, Svend Erik Thomsen, Conny Olsen, Karen Margrethe Christensen, Tove Landbo, Rita Frost Jensen, Kirsten Andersen, Kirsten Thorsted, Susanne Dreisig, Tove Møller, Hanne Nielsen, Inger-Lis Krogsgård Hove, Anne Mette Andersen, Gerda Jacobsen, Inger Lis Andersen, Kirstine Veje, Hanne Søndergård, Sussi Larsen, Signe Veje, Kirsten Toft Christensen, Mona Larsen, Jekvan Berentsen, Kaj Søndergård, Helga Juul Hansen, Hanne Theodor Andersen. Forreste række: Anne Grethe Thomsen, Jytte Jacobsen, Else Marie Veje, Anni Jensen, Åse Jensen, Annika Berentsen, Erik Dam, Ruth Nielsen, Lene Nielsen, Jørgen Olsen, Jørgen Ulrik Kusk Larsen, Poul Hangård, Ivan Landbo, Hekla Berentsen, Carsten Overgård, Jørgen Jensen, Christian Amby, Hans Jørgen Thomsen, Høgni Berentsen, Anders Jensen, Otto Ekman.

Konfirmation i Snedsted Kirke 26. marts 1944. Billedet er indsendt af Jens Chr. Nielsen, Snedsted, som er med på billedet. Forreste række fra venstre: Nora Kjeldsen, Lis Hummelshøj, Ritta Laursen, Ellen Hummelshøj, Ingrid Urbrand, Ritta Sinding, Lilly Larsen, Lis Jensen, Maja Overgaard. Anden række fra venstre: Alfred Hove Jepsen, Åge Jensen, Else Fritjorf Andersen, Eva Thinggaard, Gerda Tobiasen, Mary Lyhne, Robert Bonnerup, Gunnar Christensen, Louis Jespersen. Bageste række fra venstre: Thomas Pedersen, Svend Nielsen, Egon Larsen, Henry Yde, Pastor Gregersen, Emil Overgaard, Knud Søltøft, Poul Erik Jespersen og Jens Chr. Nielsen.

Konfirmander i Snedsted marts 1947. Forreste række fra venstre er Christel Nikolajsen, Eva Kristensen, Anna Kristensen, Dagny Johannesen, Pastor Gregersen, Rosa Pedersen, Åse Madsen, Maja Mikkelsen, Else Marie Gravesen. Anden række fra venstre: Dagny Bunk, Inga Christensen, Edith Hové Kristensen, Gudrun Olsen, Else Bojsen, Elna Jespersen, Karla Nielsen, Ida Pugdal Christensen, Ritta Nielsen. Bageste række fra venstre: Henry Landbo, Kaj Andersen, Børge Kristensen, Ejnar Jensen, Knud Erik Andersen, Gunnar Yde, Harbo Jensen, Knud Erik Kusk Kristensen og Richard Isaksen. Billedet er indsendt af Jørgen Bonnerup, Søndergade 14, Snedsted.

Fotografiet af huset på den modsatte side, Vestergade 44 i Thisted, er taget af Preben Visby, Lien 7 i Hjørring. Det var hans barndomshjem i 17 år, og han fortæller:

Vestergade 44 var beboet af en skrædder Andersen og hans kone. De havde skrædderværksted og bolig i den højtliggende stueetage, og der var en oste forretning i kælderen. Ostebutikken ophørte, sandsynligvis i 1938, og Far, der på det tidspunkt havde sit skomagerværksted i Amtsstræde, kunne overtage butikslokalerne i Vestergade 44.

Da skrædder Andersen døde i 1940, flyttede fru Andersen på alderdomshjem, og familien Visby kunne overtage stueejligheden 1. maj 1940. Det var klart en forbedring at få værksted og bolig under samme tag. Far blev alvorligt syg i 1944 og døde året efter i marts.

Årene fra 1944 og til 1956 betød en ret voldsom turbulens med hensyn til at bo i nr. 44. Vi var i gang med skole, uddannelse, udenlandsrejser etc. Huset var beboet, snart af alle, snart kun af en enkelt. Vi bestræbte os på at være fuldtallige til jul, men også det kunne knibe. Der var af og til langvarige udlandsophold.

Mor blev alvorligt syg i 1948 og døde efteråret 1949, så nu var vi alene fem søskende: Eigil, Ellen, Preben, Helge og Børge. Vi fejrede jul sidste gang i 1956. Og den endelige udflytning fandt sted i januar 1957, da huset blev beboet af typograf Aage Christensen med familie. Thisted Kommune havde inden vores indflytning i 1940 købt huset af skrædder Andersens arvinger med nedrivning for øje. Alligevel nåede vi at bo der ca. 17 år.

I følge Lokalhistorisk Arkiv på J. P. Jacobsens Plads var sidste beboer i Vestergade 44 smed Svend Bollesen, der boede i huset i 1967. Huset blev formentlig revet ned i 1968.

Sådan ser hjørnet af Vestergade og Møllevej ud i dag. Hvor nr. 44 lå, er i dag et torv, kaldet Vestertorv.

Denne lange skolebygning i Hunstrup blev opført 1885-86 som erstatning for en skole fra først i 1800-årene. Bygningen er 60 alen lang. Den var i brug til 1962, da eleverne kom i Østerild Skole, oplyser Bertel Bach. En ny lærerbolig var opført 1961, hvor familien boede, indtil Bertel Bach blev skoleinspektør i Østerild i 1972 og flyttede i skoleinspektørbolig i 1973. Den gamle skole og lærerboligen i Hunstrup blev solgt. Hvornår billedet er taget, vides ikke, men det var på den tid, da der endnu var en mølle af den gammeldags type på gården i baggrunden.

Elever i Hunstrup skole 1952. Navne fra Bertel Bach. Bageste række fra venstre: Kaj Klim, Reinhardt Andersen, Karl Ove Larsen, Steen Jensen, Peter Svendsen, Villy Saarup Jensen, Frits Søndergaard Pedersen, Anders Sunesen, Svend Højbak Andersen, Børge Jensen. Næste række: Lissi (ung pige), Rigmor Nielsen, Margit Langkjær, Else Odde Jensen, Gudrun Svendsen, Emma Saarup Jensen, Bodil Nielsen, Grete Jensen, Lis Bach, Bertel Bach, lærer. Næste række: Kirsten Poulsen, Sonja Langkjær, Dorthe Bjerg Jensen, Anni Frøkjær, Inge Lis Sunesen, Kaja Søndergaard Pedersen, Alice Yde, Astrid Gregersen, Inger Lis Højbak, Else Bach (kom senere i skole), Grethe Bach. Forreste række: Knud Børge Gregersen, Alfred Godiksen, Knud Ejvind Larsen, Bent Jensen, Finn Brix Østergaard, Kresten Sunesen, Karl Emil Godiksen, Erik Bach (kom senere i skole)

Nors Stationsbyskole blev oprettet i 1929. Dette billede af elever og lærer A.M.H. Bach er fra 1934. Skolen havde kun én lærer, som havde to klasser »Bette kla's« (3) og »Stu'r kla's«, oplyser Bertel Bach, Østerild, søn af skolens lærer. Bageste række fra venstre række: Knud Nørgaard, Niels Jensby, Kristian Saarup Andersen, Erik Bang, Peter Lund Larsen, Aksel Østergaard Pedersen, Aage Strømgaard, Johannes Kappel, Bertel Bach, Karsten Kappel, Jacob Græsbøll, Hartvig Hedegaard. Næste række: Jens Kirk, Gustav Bang, Sigurd Balle, Kristian Jørgensen, Svend Ove Bach, Tage Pedersen (»Post«), Henry Yde, Kristian Nørgaard (»Kesse«), Folmer Vogensen, Anders Jensen, Aksel Nørgaard. Næste række: Thorvald Østergaard Pedersen, Johannes Nørgaard, Thomas Nielsen, Thomas Kappel, A.M.H. Bach (lærer), Grete Bach, Stinne Jørgensen, Ellen Tolbøll, Anne Thomsen, Fanny Hedegaard, Grete Fink, Lis Bach. Næste række: Ulla Nørgaard, Anna Andersen, Aase Pedersen, Anna Hundahl, Astrid Hundahl, Gerda Gregersen (Oddershede), Ellen Hundahl, Tora Jørgensen, Karen Jensen, Lis Bang, Ingeborg Nielsen. Næste række: Elly Hundahl, Magda Yde, Lene Kirk, Ingrid Hundahl, Anne Marie Nielsen, Else Kappel, Bodil Tolbøll, Ruth Eriksen, Irma Christensen, Else »Sysse« Græsbøll, Gerda Tolbøll. Forrest række: Ella Madsen, Thea Pedersen, Anna Jørgensen, Inga Lund Larsen, Emma Strømgaard, Aase Eriksen, Gerda Christensen, Dagny Østergaard Pedersen.

Dette er Nors Stationsbyskole, der blev opført i 1929. Før var der skole i Gammel Nors, oplyser Bertel Bach, hvis far var lærer i Nors. En helt ny centralskole blev opført i 1957. De gamle skoler med enelærere er forlængst væk: Nors Stationsbyskole, Ballerum (hvor forfatteren Erik Aalbæk Jensen blev født i 1923), Tved, Gammel Nors, Hinding, Nors Havreland. Stationsbyskolen ejes nu af tidligere bestyrer på Kristianslyst, Jens Kjær.

Kaj Christensen, Kornmarken 18, Højslev, har sendt dette billede fra Storetorv i Thisted, da der var god plads. Billedet er fra 1938, taget af hans farbror, K. J. Rønsbæk, der havde fotoforretning Storegade 17 i Thisted.

Søren Busk på motorcykel S 46 med fru Ida Busk i sidevognen ca. 1913-14.

Søren Busks første forretning lå i Østergade, grundlagt ca. 1910. Billedet er fra 1914.

Fra Paris 75017, 82, Av. des Ternes, Ingrid Moulierac, har vi modtaget flere billeder. Hendes mor, Grethe, var ældste datter af Ida og Søren Busk, Thisted. Hun skriver, at hun kan tale og læse dansk, men ikke skrive det korrekt, og så skriver hun på engelsk: Har set jeres »SOS« for gamle billeder. Jeg gav mig til at gennemgå mine bedsteforældres fotoalbum og sender hermed resultatet. Ved at gennemgå gamle årgange af JUL I THY kom jeg til en artikel, som interesserede mig »Barn i Thisted og Hansted« af Johan Galster (1982). Det hus, Galster boede i, Vestergade 8, blev købt af min bedstefar, og det var det første hus, jeg kom i, da jeg efter krigen kom til Thisted i julen 1945 – 5 år gammel. Mange minder knytter sig til dette sted. Jeg legede på trappen op til kirken over for huset sammen med de to tvillingsøstre Ane og Lene Jeppesen, døtre af Hr. Jeppesen, der havde en stor forretning ved siden af. Derefter kom jeg hvert år på sommerferie. Min bedstefar solgte huset i midten af halvtredserne og flyttede til »Simmons Back«, derefter til Spangbergsvej og sidst tilbage til Vestergade, nr. 33. Ingrid Moulierac ser frem til at finde flere billeder og slutter: Glem ikke at sende mig JUL I THY 1997. Det er altid en stor fornøjelse at læse det.

Handels- og Landbrugsbanken havde først lokaler i Vestergade 8. Mellem vinduerne på 1. sal står der »Overretssagfører J. G. Galster«. Senere opførtes en ny bankbygning i Vestergade. Der er i dag blevet til Thisted Kirkecenter.

I stueetagen fik både Søren Busk og C.N. Nedergaard forretning, som det fremgår af navnene over markisen. Ejendommen blev sidst i 1950'erne købt af manufakturhandler-Chr. Søndergaard. I dag har Intersport forretning i stueetagen.

Elever fra Hvidbjerg Realskoles afganghold i 1947 samledes på Hvidbjerg Centralskole for at fejre 50 års jubilæet for deres afgang fra skolen med præliminæreksamen. Med til jubilæet var også 3 af deres lærere fra dengang, nemlig Jenny og Niels Skaanning, der nu bor i Ålsø, og Kaj Jensen, Hvidbjerg. 12 af klassens elever deltog, og i forhold til det mulige antal var det en stor deltagelse. Der gik ikke mange minutter efter ankomsten før de »gamle« elever snakkede sammen, som havde de lige forladt realskolen, der dog ophørte som sådan for 35 år siden, og det selv om flere af deltagerne ikke havde set hinanden i de 50 år siden tiden på realskolen. Ca. halvdelen af klassens 26 elever var nemlig kostelever fra forskellige steder i Nord- og Vestjylland, fra Thisted i nord til Skjern i syd. Samværret startede med velkomst og rundvisning på Hvidbjerg Centralskole ved skoleinspektør Peter Bro, der også fortalte gæsterne om Hvidbjerg Centralskole i dag. Under rundvisningen var det – naturligvis nok – den tidligere realskoles lokaler, der havde interesse, og som efter alles mening var blevet meget mindre, end de var dengang. Mange minder blev under rundturen opfrisket og på en måde genoplevet, og det var forbavsende, hvor mange detaljer fra skoletiden mange stadig huskede, selv efter 50 år. Senere fortsatte jubilæumssammenkomsten med festmiddag på Tambohus kro, hvor man mindedes afdøde klassekammerater, 7 i alt, og 2 af klassens lærere, skoleinspektør I.P. Jensen og lærer Johannes Hovgaard. Mange havde ordet for at fortælle om tiden dengang og tiden siden og for at takke både lærerne og hinanden for de gode gamle dage og for at takke for initiativet til festen. Hvidbjerg Realskoles skolesang blev sunget, og der var også en sang forfattet til lejligheden af initiativtageren til jubilæumsfesten, Dagny Nielsen, Sørvad, der også var festens toastmaster. Der kom også mange tilkendegivelser af glæden ved at være sammen igen og af ønsket om, at det ikke skulle være sidste gang man mødtes. Det blev meget sent, inden man kunne rive sig løs fra det hyggelige samvær, og inden deltageme igen kunne spredes ud over Jylland, en stor og god oplevelse rigere, fortæller Kaj Jensen.

Deltagerne i 50 års jubilæet fotograferet i skolegården ved Hvidbjerg Centralskole. Bageste række fra venstre: Kaj Jensen, Hvidbjerg, Ole Bak-Jensen, Vang, Christian Nøhr, Horsens, Esther Hammerich, Vestervig, Grethe Lyngs Mikkelsen, Lyngs, Sine Villadsen, Skive, Lis Rasmussen, Hvidbjerg. Forreste række fra venstre: Niels Skanning, Ålsø, Jenny Skanning, Ålsø, Johannes Rosfort, Vadum, Grethe Michaelsen, Hvidbjerg, Ernst Torp, Jelling, Bodil Sørensen, Århus, Karen Hestbæk, Randers, og Dagny Nielsen, Sørvad.

Lise Gregersen, Ranselvej 78, Nors, skriver: Dette billede fra 1934 forestiller min bror, gdr. Ejnar Overgaard Ballerumvej 71 b, Hillerslev, født i Østerild 14. december 1914. Billedet er fra en indkøbstur efter viktualier til husholdningen og foderstoffer til besætningen. Det kunne man altså købe i Østerild Brugsforening lige over for Østerild Kro, som danner baggrund for billedet.

Egon Johansen, Legindvej 13, Hørdum, har sendt billeder og tekst om gården Ludvigsborg i Sundby, som senere kom til at hedde Skelhøjgård. Dette billede fra Ludvigsborg er taget sidst i 1930'erne. Fra højre Anders Vestergaard, en tjenestepige og Marie Vestergaard. Siddende på brønddækslet sønen Albert Jensen (der fik bopæl i Gettrup) og en tjenestedreng. Egon Johansen føjer til: Marie, der var min mormor, var gift anden gang med Anders Vestergaard, hvilket forklarer de forskellige efternavne på hende og sønnen Albert. Blandt »Ludvigianerne« var endvidere forfatteren Martin Jensen og Henry Jensen, der også skrev digte.

Børnene fra Vilhelmsminde mødtes lørdag den 28. juni 1997 i haven hos Frode Nielsen, Gl. Refsvej 5 syd for Hurup for at mindes gamle dage. Det lykkedes at samle 20 af de oprindelige 35 børn. Endvidere deltog ægtefæller. Navnene i parentes er de pågældendes pigenavne. Siddende fra venstre: Gunner Petersen, Svend Hove, Kristian Petersen, Henning Kræmmer, Kirsten Jørgensen (Kræmmer), Rigmor Olesen (Yde), Thea Rysgaard (Yde), Ove Kræmmer, Inga Raymond Olsen (Yde), Grethe Christensen (Bak), Else Lund Larsen (Yde), Kay Yde, Valdemar Bak, Frode Nielsen. Stående fra venstre: Hans Petersen, Knud Brogaard, Hanne Kristensen, Lisbeth Petersen, Stinne Hove, Nanna Petersen, Peter Olesen, Svend Jørgensen, Jenny Petersen, Haakon Rysgaard, Anne-Lis Kræmmer, Leif Raymond Olsen, Elna Hove, Niels Hove, Valborg Kræmmer, Bent Kræmmer, Rigmor Nielsen, Verner Nielsen, Marius Christensen, Else Bak. Foto: Peter Mørk.

Børnene fra Vilhelmsminde

I 1924 blev gården Vilhelmsminde i Ørum i Sydthy udstykket. På gårdens arealer blev der plads til 9 statshusmandsbrug, hver med 7-8 ha. Else og Andreas Nielsen fik det næstsidste på venstre hånd, når man kommer østfra, i dag Vilhelmsmindevej nr. 11. Her voksede to børn op: Verner og Frode. Billedet af familien er taget uden for den nyopførte ejendom i 1924, da Frode var 1 år, Verner 4. Frode Nielsen, Gl. Refsvej 5, Hurup, fortæller: Vilhelmsminde blev formentlig omkring 1800 udstykket fra Gl. Ørum. I 1916 blev en del udstykket fra Vilhelmsminde, som var på 64 ha, da gården i 1916 blev overtaget af Jens Thomsen Lund Larsen. Han solgte Vilhelmsminde til udstykning i 1924. Gårdens stuehus blev overtaget af Niels Kræmmer. Han indrettede stald og lade i den ene ende. På de 9 gårde blev der efterhånden en samlet børneflokk på 35, kaldet »Æ Vilhelmsminde bae«. De fulgtes ad de ca. 2 km til Ørum Skole. Nogle kom senere til Bedsted Skole. De ni familier var fælles om den telefon, der var installeret hos Niels Kræmmer. Døgnet rundt kunne vi gå ind i hans bryggers, hvor telefonen hang. Når regningen kom, delte Niels Kræmmer den op i ni lige store dele, gik rundt og krævede op. Ingen spurgte, hvem der brugte telefonen mest. Kom der en besked til en af beboerne, gik Niels Kræmmer ud med den. Også om store maskiner blev der samarbejdet. To-tre naboer købte selvbinder i fællesskab. Ingen havde mere end to små heste, men der skulle tre for selvbinderen, og så lånte man hos hinanden. I de første år gik man ud i stalden bag køerne, når man skulle på toilet. Så blev der indrettet et lille »das«, men et WC med rindende vand nåede ingen at få i den tid, vi var børn og unge. Når vi til jul skulle have vort årlige bad, blev der fyret op i gruekedelen og sat en rund træbalje ind i bryggerset. Så vaskede man sig, så godt man kunne. For alle – ikke blot børn og unge – var samlingspunktet »Æ hyv« med stier og hemmelige huler. Fra højens top er der stadig en flot udsigt over Ørum Sø, ud over klitterne og langt ud over Vesterhavet, men de svandt, de glade barndomsdage.

Familien på Vilhelmsminde i Ørum Sogn ca. 1919. Ejeren, Jens Thomsen Lund Larsen, står med sin datter, Anna Marie i hånden. Hans kone, Kristine (født Bangsgaard fra Damsgård i Bedsted) sidder med Martin (den yngste). I midten den ældste søn, Lars. Familien flyttede efter gårdens udstykning i 1924 til Brydbjerg Møllegård i Bedsted. Lars, der blev radiotelegrafist, omkom under 2. Verdenskrig, da hans skib blev torpederet ved Island. Martin Bangsgaard Larsen, der i mange år drev gården Toftdahl i Villerslev, bor nu i Villerslev. Anna Marie

blev gift med Søren Peder Handrup, der i 40 år drev Gøggård i Ullerup og var kendt som en stor kvægopdrætter. Ægtefællerne flyttede i 1989 til Thormodsvej 60 i Hurup, hvor Søren Peder Handrup døde i 1995, oplyser den 81-årige Anna Marie Handrup.

Missionshuset »MAHANAIM« ved Morup Møllevej i Bedsted. Det første missionshus i Bedsted blev indviet 13. oktober 1897. Det fik i følge referat i Thisted Amts Tidende navnet »MAKANAIM«. Det lå centralt i sognet ikke så langt fra kirken. Da det 25 år senere trængte til reparation, valgte man i stedet at rive det ned. Materialerne blev anvendt til et nyt missionshus i den voksende stationsby. Navnet på huset staves lidt forskelligt. I bibeloversættelsen fra 1885 står der »MACHANAIM«, i 1931 og igen i 1992 »MAHANAJIM«. Det hebraiske navn oversættes til to lejre eller to hære. Hvad der skete, kan man læse om i 1. Mosebog kapitel 32. I 1937 malede Reinhold Gregersen billedet på endevæggen i missionshuset. Da det under 2. Verdenskrig var beslaglagt af tyskerne, blev billedet beskadiget, måske fordi en soldat huggede en bajonet i det. Teksten under billedet er taget fra Apostlenes Gerninger kapitel 9, hvor der fortælles, at netop som Saulus (senere Paulus) nærmede sig Damaskus, skinnede et lys fra himlen pludselig om ham, og han hørte en røst sige: »Saul, Saul, hvorfor forfølger du mig?«

Dette billede fra det gamle Abildgaard Jacobsens Bogtrykkeri, Vestergade 31, Thisted, er taget først i 1930'erne. Fra venstre er det lærlingen, Egon Bertelsen, Orla Abildgaard Jacobsen, Laurits Larsen, Henry Andersen og lige bagved kan skimtes Georg Birkemose. Bogtrykkeriet var indrettet i sadelmager Jensens ejendom. Ved en 1. majdemonstration var hovedtaleren den socialdemokratiske forsvarsminister Laust Rasmussen, der også var udlært typograf. Han kom

altid ind for at hilse på sine gamle kolleger, når han var på besøg hos redaktør Clemmen Brunsgaard på Socialdemokraten, der havde kontor i samme ejendom. Det var under et sådant besøg Laust Rasmussen sagde disse bevingede ord, da han hilste på Egon Bertelsen: »Bette Egon, når du skal ind og være soldat, har vi (Socialdemokratiet), afskaffet militæret!« Jeg husker disse ord ganske tydeligt, fortæller Orla Abildgaard Jacobsen, Tullingsgade 3, København V, der har indsendt det gamle billede til årets JUL I THY. Egon Bertelsen blev forøvrigt senere redaktør ved den socialdemokratiske presse, bl. a. også i Thisted efter endt udlæring som typograf.

Fra Marens og Martin Christensens kolonihave ved Grønningen i Thisted. Kaj Christensen, Kornmarksvej 18, Højslev, oplyser: Billedet er taget i 1940'erne af min farbror, K.J. Rønsbæk, der havde fotoforretning i Storegade 17. Fra venstre min mor Kathrine Christensen, Ruth Christensen (med lys hat), Bente Gravsholt (i mørk kjole), foran hende Martin Christensen (med hat) og Nathaniel Christensen. Bagest Elisa Rønsbæk, Esther Christiansen (med krave) og foran døren Maren Christensen, der gik meget op i at passe kolonihaven. Eneste nulevende er Bente Gravsholt, Heriskind ved Arhus (67 år).

Erna Larsen, Snedsted, har til Laurids Andersen afleveret dette billede af en Snedstedfamilie. I midten mejeribestyrer Niels Chr. Nielsen, født 9. december 1881, død 8. august 1963 i en alder af 82 år. Til venstre hans kone Kirstine Nielsen, f. 27. september 1884, død 18. august 1960 i en alder af 76 Ar. De havde en søn, der blev dommer i Frederikshavn, men døde tidligt. Til højre så vidt vides brorsønnen Poul.

En af de trofaste bidragydere til JUL I THY, grosserer Peter Nørgaard Johannesen, Monradsgade 2A, Herning, har i år sendt dette billede af to kontrollører ved et dyrskue i Thisted: Manden til venstre er min kones morfar, Hans Larsen, der boede i Korsgade i Thisted. Manden til højre er mig ubekendt.

Dette billede er fra Elna Græsbøll Pedersen, Korsørvej 14, Herning. Hun oplyser, at de to børn er Misse og Peter Bangsgaard, børn af købmand Bangsgaard, Hørdum, der var i JUL I THY 1996 side 48.

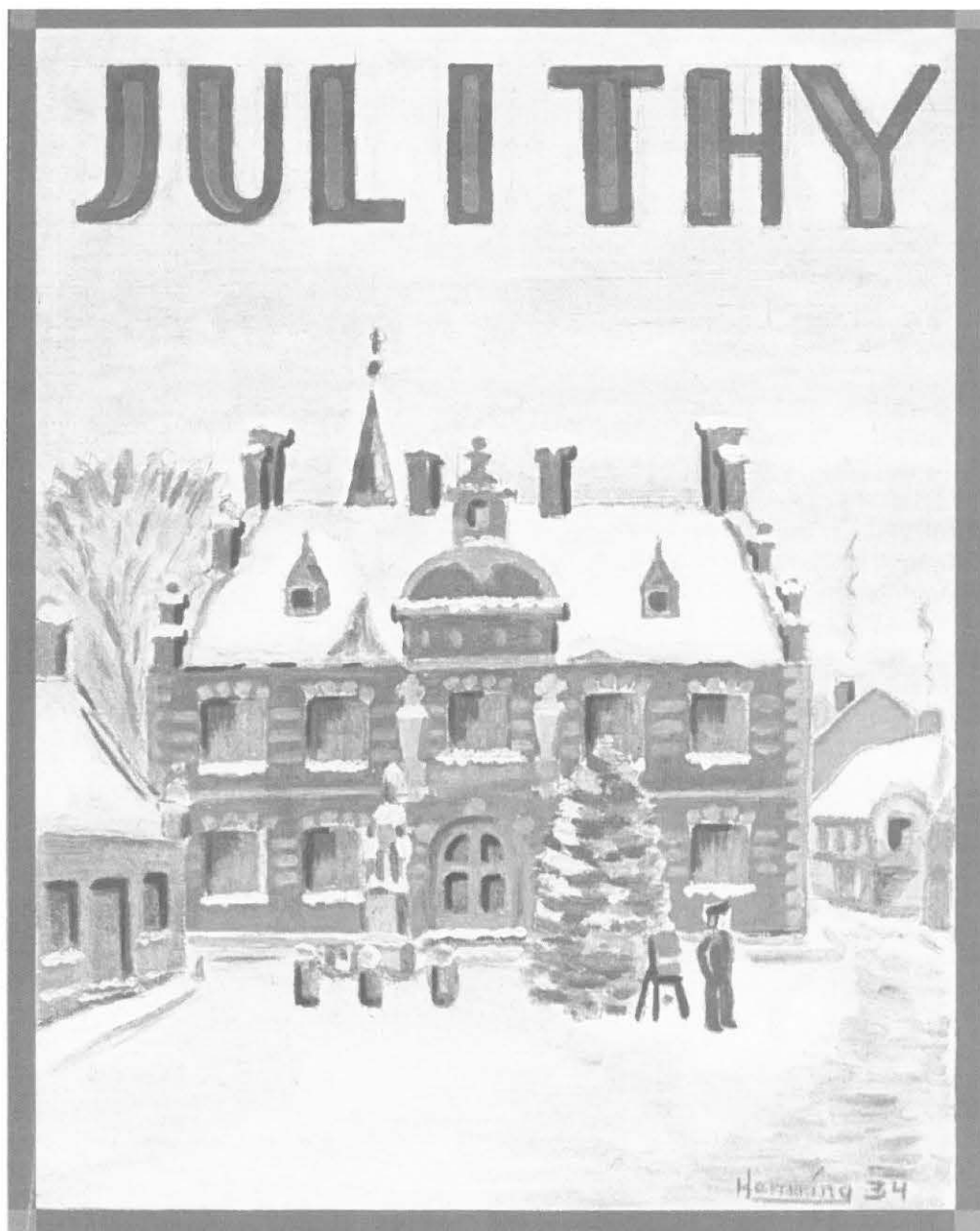

Det sidste billede til dette års gamle album er kommet fra Ulla Nyby Hansen (fra Thisted, født Pedersen), Hartmannsvej 149, Holstebro. Hun skriver: Billede fra 1943 af min storebror Rudolf Heinrich Nyby Pedersen, født 7. okt. 1937, mig ved siden af, født 4. sept. 1940, min lillebror, John, født 14. juni 1942, og den lille fyr er min lillebror, Per, født 20. okt. 1943.

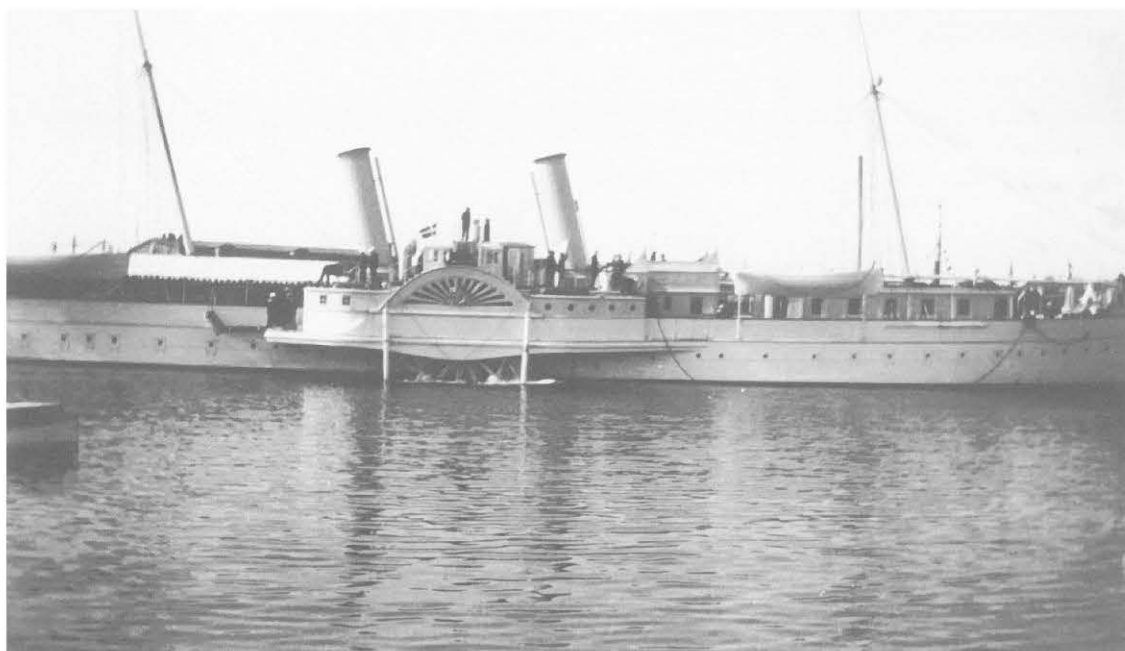
Det ny album

Familien Futtrup på Dommergården i Vestervig åbnede torsdag aften den 3. juli 1997 dørene for et par hundrede gæster, fortrinsvis medlemmer af landboorganisationer i Sydthy og på Thyholm. De var interesseret i at se Dommergården og høre om gårdens historie. Herredsfogden for Hassing-Refs boede tidligere på Visby Vestergård, fra 1821 på Teglgården i Vestervig. I 1841 købte herredsfoged Claudi Dommergården, hvor der var dommerkontor indtil 1932. Da blev dommerkontoret flyttet til den bygning, hvor der nu er Musikskole. Dommergården blev i 1932 købt af Ferdinand Kjærgaard. Da hørte der kun 16 tdr. bygsædeland til gården. Han købte jord fra Teglgården og fra Kjærgård, så det samlede areal kom op på 92 tdr. bygsdl. Anna og Ferdinand Kjærgaard overdrog i 1970 Dommergården til deres datter, Sara Marie, og svigersønnen, Verner Futtrup, og de har boet på Dommergården siden. Den aften i juli, der var besøg på Dommergården, blev dette billede taget. Fra venstre datteren Lene Futtrup, Sara Marie og Verner Futtrup, sønnen Thyge Futtrup og Inger Holm. Foto: Peter Mørk.

Fra Henny Hansen, Strandgade 7, 5600, Fåborg, er kommet en forespørgsel vedrørende forsiden på JUL I THY 1995: Thisted's gamle Rådhus i juledragt. Billedet af det gamle rådhus var en gengivelse af et oliemaleri, signeret Henning 34. Henny Hansen spurgte, om Henning kunne være identisk med billedhuggeren Henning Wienberg Jensen. Det var en rigtig formodning. I januar 1997 besøgte ungdomsskoleinspektør Vagn Sørensen, Sennels, billedhuggeren, som var kommet på Erslev Plejehjem på Mors. Henning Wienberg Jensen kunne oplyse, at han havde malet billedet i 1934, da han var 19 år – født i 1915. Om Henny Hansen kan oplyses, at hendes pigenavn var Kortegaard. Hendes far var togfører ved Thisted-Fjerritslev-banen. Familien boede på Møllevej.

Flere bud på skibet

I JUL I THY 1996 side 35 var der et billede af et skib og denne opfordring: Mon skibskyndige kan identificere fartøjet, der ser ud til at være en hjuldamper?

Den opfordring er der kommet flere reaktioner på:

Læge Torben Grønning Mikkelsen, Thisted, skriver bl. a.:

Jeg mener, at det pågældende skib er dampskibet »Aalborg«. Billedet, som støtter min påstand, findes i et hæfte, udgivet af Løgstør Bogtrykkeri 1965 om Løgstør Sparekasse. Det ses i øvrigt også i Limfjordsmuseets småskrift nr. 8 p. 18.

Henning Hjorth, Vester Alle 12, Hørning, skriver:

Billedet af hjuldamperen er kongeskibet »Dannebrog«, der var bygget af stål i 1880 på Burmeister & Wains skibsbyggeri i København. Vægten var på 890 ton, og skibet blev benyttet meget af Christian den 9. til rejser rundt om i landet. Skibet var utidssvarende i slutningen af 1920'erne, hvorfor det nuværende kongeskib af samme navn blev bygget. Det blev taget i brug 1932. Fregatten »Jylland« har iøvrigt også været brugt som kongeskib i en årrække før hjuldamperen.

Museumsinspektør Eske Wohlfahrt, Limfjordsmuseet i Løgstør:

Der er ingen tvivl om, at billedet viser det tidligere kongeskib »Dannebrog«. Det fremgår af hjulkasernes form, køjernes karakter o.s.v.

Billedet var på en film, som i 70 år havde ligget i en kommodeskuffe i Viborg hos Magda Tougaard. Hun døde 28. december 1993. Billedet var fra Sigrid Bang, Violvej 3, Nors. Magda Tougaard var hendes moster.

Udstykningen af Gl. Hornstrup i Kallerup

Laurids Andersen, Jernbanevej 21, Snedsted,
har tilføjelser og rettelser til artiklen i JUL I THY 1996:

Som jeg meddelte i forbindelse med bidraget vedrørende Hornstrupudstyknigen samt skolebilledet fra Skjoldborg 1929, kunne det nok ikke undgås, at der ville være enkelte småfejl angående årstal, navne o.l.

Vedrørende Hornstrupudstyknigen side 27 nr. 11: Johs. Kjær, Tømmerby, der er i slægt med J. P. Bertelsen meddeler, at J. P. B. var fra Hjordemaal, søn af gdr. Søren Bertelsen, Hjordemaal Klit. Denne skulle vist i sin tid have afgivet jordareal til kirken der.

J. P. B.'s hustru Anna, født Christensen fra Resen, var husbestyrerinde nogle år før giftemålet. Yderligere har jeg fra Marie Jensen i Nors fået oplyst, at hendes moder var søster til J. P. Bertelsen. Hun boede sammen med ægtefælle og 9 børn i Tilsted. Marie Jensens fader var med heste og vogn i Kallerup for at hjælpe med materialekørsel til byggeriet, antagelig fra Todbøl Station, da Jens P. Bertelsen var hjemkommen fra Amerika.

Nr. 7 side 27: Karl Olesens hustru Inger var ikke fra Thisted, men fra Heltborg, oplyser sønnen Ingvær.

Nr. 1 side 26: Kr. Urbrand døde 1957 (ikke 56).

Vedrørende skolebilledet side 38 fra Skjoldborg, har jeg sat spørgsmålstegn ved nr. 4 i øverste række. Det er Niels M. Østergaard fra Aas. Det burde jeg have kunnet se, navnlig da han i 7 år sad lige foran mig i skolen. Familien får her min undskyldning!

Laurids Andersen ved indkørslen til Gammel Hornstrup 1996.

Gamle konfirmander mødtes søndag den 13. april 1997 i Stagstrup Kirke, hvor de blev konfirmeret i 1937. Der var 20 på holdet, men 11 er døde, og to var forhindret i at deltage i 60 års jubilæet. De syv, der var med, er i bageste række fra venstre Henry Krogh, Valdemar Mærkedahl, Jens Mikkelsen og Holger Hansen. Forreste række Ingrid Jensen (Christensen), Karen Ritta Pedersen (Poulsen) og Anne Larsen (Nielsen). Fem af de syv på billedet bor i Thy, én i Randers og én i Bjerringbro. Foto: Peter Mørk.

I Sennels mødte 11 gamle konfirmander, årgang 1947, søndag den 13. april 1997. Bageste række fra venstre Grethe Nørgaard (Andersen), Gunhild Pedersen (Andersen), Macide Gürpınar (Margit Roesen), Marie Yde (Jensen), Peder Overgaard, Sigrid Bak (Larsen), Erna Nielsen (Kristoffersen), og Leonhardt Kanstrup. Forreste række Tage Thøgersen, Lilly Gravesen (Bach), Ellen Rasmussen (Soingel), Christian Jonassen og Inger Paaske (Poulsen). Foto: Peter Mørk.

Konfirmander, der blev konfirmeret i Sjørring Kirke i 1947, mødtes 50 år efter. Bagest fra venstre Lisbeth Skårup (Dalgaard), Nors, Gudrun Skovsted (Saubjerg), Vesløs, Nanna Poulsen (Christensen), Odense, Helga Nielsen (Pedersen), Vildsund, Peter Kristensen, Skjern, Jens Jørgen Pedersen, Hørdum, Holger Pedersen, Hornbæk, Else Laugesen (Jeppesen), Kjellerup, Inga Skårup (Nielsen), Thisted, Ida Larsen (Andersen), Koldby, og Dortha Enevoldsen (Jensen), Ydby. Forreste række Grete Larsen (Christensen), Thisted, Kaj Jensen, Sjørring, Arne Thorhauge, Snedsted, Grete Andersen (Kristensen), Sjørring, Henry Poulsen, Haslev, Reinhardt Pedersen, Århus, Karen Wedal (Vestergård), Norge, og Ingrid Madsen, Thisted. Foto: Foto-Magasinet.

15 konfirmander fra Nors årgang 1947 mødtes i april til 50 års jubilæum. Bageste række fra venstre Viggo Rotbøl, Bent Johansen og Tage Kristensen. I midterste række Arne Thomsen, Niels Markussen, Kristen Pedersen, Henry Andersen, Tinne Pedersen (Jensen) og Anna Kjeldgaard (Bang). Forreste række Jenny Larsen (Hedegård), Grethe Eliasson (Jensen), Ellen Andersen (Christensen), Gunhild Kappel (Ganderup), Ellen Dylhr-Mikkelsen (Fisker) og Viola Thomsen (Andersen). Foto: Peter Mørk.

Gamle konfirmander fra Hundborg 1947 samledes i kirken for at markere 50 års jubilæet. I bageste række fra venstre Svend Guld Kristensen, Sigurd Andersen, Henning Larsen, Jens K. Pedersen, Harry Pedersen, Kristian Kusk og Sigfred Østergaard. Forreste række fra venstre Lydia Skinnerup Hansen (Skinnerup), Eva Larsson, Anna Jensen (Yde), Visse Bang (Jensen), Lilly Madsen (Nielsen) og Anna Nielsen (Saugbjerg). Foto: Foto-Magasinet.

I Bedsted samledes konfirmanderne fra 1947 for at fejre 50 års jubilæum. Forreste række fra venstre Clara Hansen (Christensen), Frida Christensen (Nielsen), Helga Hansen (Jørgensen), Aase Olesen (Jørgensen), Nea Pedersen (Houe Krabbe) og Ruth Noer (Olesen). Bageste række Anton Olesen, Jens Chr. Olesen, Niels Stærk (Jensen), Thorning Sørensen og Børge Hansen. Foto: Peter Mørk.

I Lild Kirke blev 26 konfirmeret I 1947. I årenes løb er 10 faldet fra, men de resterende 16 mødtes 9. marts i Lild Kirke til gudstjeneste og 50 års jubilæumsfest på Kirsten Kjærs Museum, da Harald Fuglsang var en af deltagerne. Forreste række fra venstre med giftenavn i parentes): Inga Nørgaard (Andersen), Birte Roelsgaard (Jensen), Olga Lynge (Dahlgaard), Elisabeth Jeppesen (Kristiansen), Elsa Førby (Thomsen), Grethe Geertsen (Holm). Bageste række fra venstre Anna Nielsen (Petersen), Børge Kristensen, Karl Bertelsen, Ellen Pedersen (Gregersen), Kristian Kjær, Grethe Madsen (Hansen), Verner Christensen, Niels Ingvartsen, Harald Fuglsang og Lars Skadhauge. Foto: Klaus Madsen.

Tidligere elever i Hillerslev Skole samledes i juli i 1997 for at markere, at det var 30 år siden, de havde forladt skolens 7. klasse og var blevet konfirmeret. I forreste række Bodil Kortegaard og Svend Åge Jacobsen. Midterste række Hanne Jensen, Karen Marie Sunesen, Anna Pedersen (Hansen), Karin Heiden (Thomsen), Sigrid Jensen (Karlshøj), Else-Marie Kristensen, Henning Andersen og fhv. skoleinspektør Viggo Thorup. Bageste række Henny Thomsen (Pedersen), Karen Marie Poulsen, Anne Marie Jørgensen (Kristensen), Birthe Nielsen (Poulsen), Mads Villadsen, Else Poulsen (Boje), Kirsten Sloth (Madsen), Bjørn Kalleisen og Niels Chr. Godiksen. Foto: Peter Mørk.

På siderne 54 og 55 i JUL I THY 1996 var der billeder af elever fra Thisted Realskoles klasser a og b 1937. De mødtes igen, da 40 år var gået, og da 50 år var forløbet. Det lykkedes også at samle en lille flok til 60 års jubilæet. De gamle elever mødtes på Hotel Limfjorden den 23. maj 1997. Edith Frostholt (født Vestergaard) har igen været behjælpelig med navne. Det er i forreste række fra venstre: Inger Skovsgård, Inga Klostergård, Grethe Rasmussen, Lis Grønkjær, Ketty Jørgensen og Edith Vestergård. Midterste række: Sven Helge Jacobsen, Ejnar Søndergaard, Poul Richard Svalgård, Helga Foged og Ellen Kristensen. Bageste række: Poul Schmitz, Knud Topp, Christian Bornerup og Ib Frederiksen.

I Hurup lykkedes det 29. maj at samle 11 af de elever, der tog eksamen fra Hurup Private Realskole i 1937. Bagest fra venstre Troels Ifversen, Poul Sørensen, Jens Nørgaard, Oskar Led, Jens Wolf og Gerhard Tybirk. Forreste række Anne Lise Henriksen, Gerda Rantorp, Gerda Andersen, Kamma Knudsen og Jytte Baden. 60 års jubilæet blev fejret på Agger Tange Feriecenter.

Elever, der tog realksamen fra Thisted Realskole i 1947, samledes for at fejre 50 års jubilæum. I bageste række fra venstre Aage Christensen, Aage Cl. Petersen, Preben Visby, Birthe Nielsen (født Roersen), Irma Madsen (Mikkelsen), Elisa Hermansen (Mikkelsen), Gerda Salomonsen (Jensen), Bent Lynge, Henning Overgaard, Inger Abildtrup (Overgaard), Hanne Brinch (Bertelsen), Bent Nørgaard. Lene Brinch Høeg (Bertelsen) og Andreas Svoborg. 2. række Ronald Tegtmeier, Else Odgaard (Søndergaard), Alice Sandbæk Nielsen (Christensen), Gerda Madsen (Pedersen), Karen Christensen (Jeppesen) og Axel Brandt Nielsen. Næste række Kaj Brix, Else Mikkelsen (Stensgaard Christensen), Henny Andreasen (Andersen), Elisabeth Yde (Hebsgaard), Karen Østergaard Frandsen (Bornerup), Hanna Davids (Stensgaard), Aase Jørgensen (Madsen) og Henning Hyldgaard. I forreste række Poul Bak Christensen, Grethe Pedersen (Justesen), Jytte Frost, N.O. Møller Nielsen, Lydia Andersen (Dybdahl) og Kirsten Andersson (Petersen). Foto: Klaus Madsen.

Afgangselever fra Snedsted Skole 1972 samledes på skolen i april 1997. I forreste række fra venstre Dorthea Krabbe, Verner Madsen, Jens Chr. Pedersen, Bente Pedersen, Anni Tandrup, Else Bak, Lydia Jespersen, Lisbeth Frost, Anny Hornstrup og Elise Laursen. I midten Jørn Rasmussen, Philipp Emborg, Knud Erik Thomsen, Per Overgaard, Grete Rasmussen, Jens Sørensen, Anne Alstrup, Margit Rasmussen, Inger Hansen, Yvonne Dybdahl, Elly Eliassen og Lisbeth Pilgaard. I Bageste række Frode Østergaard, Werner Jensen, Jens Erik Thomsen, Esper Lønborg, Poul Erik Jespersen, Ib Bengtsson, Karl Immersten, Majbrit Alstrup, Ole Miller, Henning Sørensen og Poul Bojer. Flere lærere er med på billedet.

Elever, der havde forladt Vorupør Skole efter 7. klasse i 1972, samledes til 25 års jubilæum og havde lærere med. Lærer Lise Lotte Færch er flyttet til Norge, men hun tog til Vorupør for at være med til jubilæet. Forreste række fra venstre Rosa Jensen (Fink), Birthe Sørensen (Skafsgård), Sine H. Christiansen (Nielsen), Pia Thue Andersen. Midterste række: Knud Pedersen, Inger Bisgaard Andersen, Ane M. Larsen (Andersen), Kirsten Dahl (Thomsen), Karen Odder Christensen (Jensen), Lise Lotte Færch (lærer). Bageste række: Leo Duun Andersen (lærer), Per Andersen, Jens Peter Jensen, Niels Peter Thomsen, Anders Eriksen og Poul Eriksen. Foto: Klaus Madsen.

Elever, der gik ud af Nors Skole i 1972, samledes med tre lærere til 25 års jubilæum. Forreste række fra venstre Lisbeth Johansen, Jette Nielsen, Joan Sjølland, Mona Søe Larsen, Mona Klit, Bjarne Sørensen og Lone Sommerlade. Midterste række Ib Nielsen, Kristen Hundahl, Frank Soendsen, Hans Villesen, Jytte Susanne Gregersen, Inge Jensby Madsen og Rita Nørgaard (lærer). Bageste række Ole Sørensen, Svend Larsen (lærer), Gert Stentoft, Jytte Pedersen og Ejnar Rasmussen (lærer). Foto: Peter Mørk.

Afgangselever fra 3. Real i Thisted 1972 samledes til 25 års jubilæum. Forreste række fra venstre Chris Smed Christensen, Preben Nystrup Hansen, Niels Ole Dahlgaard, Birgit Jespersen, Anette Bernth, Gerda Bruun, Inge Gottlieb, Ole Toldbøll og Hanne Bak Nielsen. Bagest Mogens Eriksen, Kirsten Overgaard, Allan Lundorff, Lene Christensen, Anne Marie Rasmussen, Randi Christensen og Anette Hyldgaard. Foto: Peter Mørk.

21 studenter fra Thisted Gymnasium årgang 1957 samledes ved det gamle gymnasium, nu VUC. Forrest fra venstre Lise Nørregaard Christensen (Sørensen), Kirsten Søholm (Frandsen), Aase Nielsen, Birthe Westh, Inger-Lise Rendtorff og Eva Nadhazi. 2. række: Inger Andersen (Nygaard), Karen Hempel-Jørgensen (Elbrønd), Else Kjær Mikkelsen (Larsen) og Lene Brot (Pedersen). 3. række: Palle Mørch, Tage Justesen, Mogens Kjær, Jørgen Dolmer, Poul Ottesen og Hans Ejnar Hansen. Bageste række: Knud Stentoft, Didier Gautier, Viggo Dam Nielsen, Bertel Würtzen og Mogens Erik Larsen. Foto: Peter Mørk.

Konfirmander i Villerslev. Kristi Himmelfartsdag mødtes 20 gamle konfirmander, der blev konfirmeret i Villerslev Kirke den 30. april 1972. Forreste række fra venstre: Eva Olsen, Mona Kielsgaard, Bodil Mark Nielsen, Lis Møller Kristensen og Inger Alstrup Laurberg. Midterste række: Kirsten Haaber, Erling Jensen, Mogens Bliksted, Flemming Søndergaard, Karl Kristian Sørensen, Bruno Munkholm, Lars Larsen og Jens Madsen. Bageste række: Vita Jensen, Keld Kjeldsen, Flemming Gade, Lars Erik Larsen, Per Tybirk, Finn Gade og Anna Hagensen. Foto: Peter Mørk.

Til JUL I THY 1997 havde Arne Ringgaard Pedersen, Schweizerdalstien 77, 2610 Rødovre, telefon 36 70 22 10, skrevet om håndboldpiger i Thisted i 1930'erne. Dette bidrag er udskudt til næste år, men vi vil gerne allerede i år bringe et billede af håndboldpigerne med henblik på at få nærmere oplysninger: 1. Navnene på de to piger til venstre i forreste række. 2. Efternavn på målvogteren Kathrine. Svar bedes sendt til Arne Ringgaard Pedersen eller JUL I THY's redaktion: Hanstholmvej 185, 7700 Thisted.

NJA - MØBLER A/S

Håndværkervej 3 · Nors · 7700 Thisted
Telefon 97 98 15 77

Der er også Thyboere i Sydafrika
og vi står klar til at modtage vore gæster
med en god solid jysk betjening
- og tilmed på et sprog som de forstår!

 A/s DANSK
REJSEBUREAU

Havnepladsen 5A - Postboks 9
9900 FREDERIKSHAVN
Tlf. 96 20 23 20 Fax 96 20 23 23

eller nærmeste rejsebureau
tilknyttet REJSEGARANTIFONDEN

Vi bruger moderne udstyr, når vi fremstiller Deres tryksager,
så De er sikker på høj kvalitet.

Produktion og salg af postkort over det meste af landet.

 wadmann
bogtryk/offset aps

Fabriksvej 8 . 7700 Thisted . Tlf. 97 92 31 66 . Fax 97 91 00 80

Fra Forlaget
efterlyser vi stadig gamle
numre af »JUL i THY«.

Henvendelse til:
Erik A. Lauridsen
Limfjordsvej 20, 7700 Thisted
Telefon 97 92 01 75

**ALT INDENFOR
BINDERI**
Kæmpeudvalg i årstidens blomster
Deres blomsterproblem
- vort speciale
Blomster sendes overalt

97 92 02 22
Privat 97 93 12 54

**TOVES
BLØMSTER**
Østerbakken 66, Thisted

IMERCO
7700 THISTED
STOREGADE 7 • TLF. 97 92 00 22

GLAS - PORCELÆN - KØKKENUDSTYR **IMERCO**

Kresten
Borggård

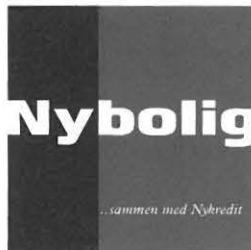
Ejnar
Jeppesen

Kennert
Sohn

Jens
Kjærgaard

Nybolig Thy

Jeppesen, Sohn
& Borggaard

Stataut.
ejendomsmæglerfirma

Storegade 8 . 7700 Thisted . Tlf. 97 92 22 88 - Jernbanegade 3 . 7760 Hurup . Tlf. 97 95 23 55

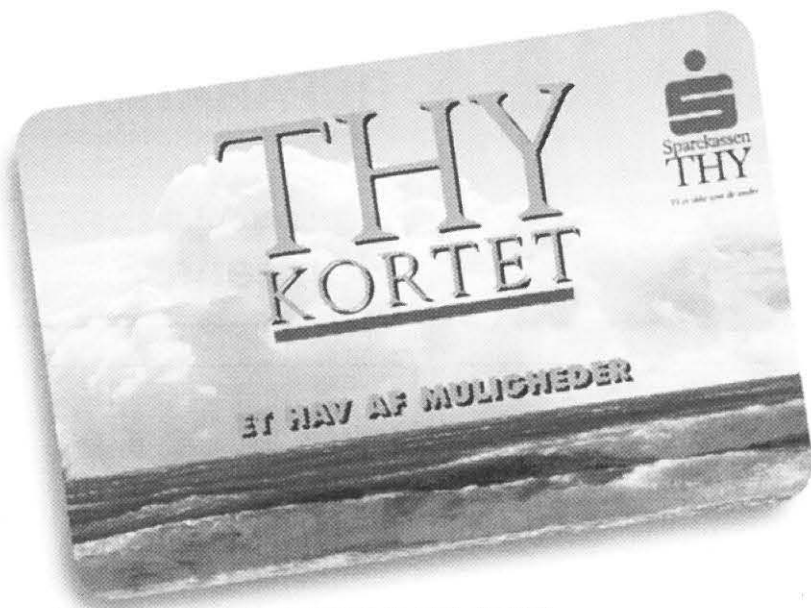
Julegaver

Smukke ting
i stort udvalg finder De
hos

Julegaver

Brix Andersen, guldsmed

Gågaden . Telefon 97 92 10 02

Med THY-Kortet er du tættere på kontanter end nogensinde!

Lån 30.000 kr.

Vi kender det alle. Det kan være køb af møbler, radio/TV eller andet større køb. Men der mangler lige 30.000 kr. her og nu for at få en fornuftig aftale.

THY-Kortet er vort nye tilbud til sparekassens kunder. Det er et betalingskort med træk på indtil 30.000 kr.

Thy er tættere på end nogensinde, og det er fortsat gratis at skifte til os, hvis du vil opnå denne enestående mulighed.

Kredit ydes efter normal kreditvurdering

 Sparekassen
THY

- lokale penge til lokale formål...

Deres håndværker

Alle former for

REPARATIONER

I tømrer- og snedkerarbejde

Nr. Allé - Thisted

Tlf. 97 92 12 04 . Bil-tlf. 30 97 38 04

Hermans Snedkeri

Thisted Materialhandel

v/ Kaj Knudsgaard

MATERIALISTEN

Fremtidens Valg

v/ Jacob Yde Pedersen

Ålborgvej 12 .Tlf. 97 92 29 77

v/ Klaus Agesen

Ålborgvej 64 .Tlf. 97 92 19 77

v/ Mary Lauridsen

Simons Bakke 30 . Tlf. 97 92 32 21

Åben alle ugens dage

kl. 6.30 - 23.00

Bøger af enhver art og til
ethvert formål

BALLEBY'S BOGHANDEL

v/ NIELS ERIKSEN

Store Torv 5 . 7700 Thisted

Telefon 97 92 00 90

Nissan Thisted

Nors Auto A/S

Hanstholmvej 137, Nors, DK-7700 Thisted

Telefon 97 98 18 55

Tillægslån

Lån til huset til lige, hvad De vil

REALKREDIT
Danmark

G1. Toldbod * 7700 Thisted - Tlf. 98 12 53 00

- byens
spændende
... tøjbutik

Louise

Storegade 11, 7700 Thisted

Tlf. 97 92 02 11

Bornerups kontor & datacenter

Østerbakken 71 · 7700 Thisted · Tlf. 97 92 00 33 · Fax 97 92 07 33

Undervisning for voksne - start januar 1998

AVU niveau:

(8. - 10. klasse)

Dag

Dansk • matematik • engelsk • tysk • samfundsfag
psykologi • design og lay-out • etb • informatik

Aften

Informatik

HF niveau:

(gymnasialt niveau)

Dag

Engelsk (tilvalg) • biologi

spørg efter en
studievejleder...

VUC Thy-Mors, Munkevej 9, Thisted Tlf. 97 92 31 44

a.m.b.a.

- Alt i glarmesterarbejde
- Indramning
- Salg af kunstnerplakater

Thisted Glarmesterforretning

v/ H. C. Bach, Møllevej 57, 7700 Thisted

Butikken er åben daglig 12.30-17.30

lørdag lukket - men vi svarer altid på **97 92 19 17**

Kjeldgaard
SKO

GÅGADEN - 7700 THISTED

TLF. 97 92 08 00

Fuld effekt

Elektrikeren

J.K. ELECTRIC APS

Bjørnevej 8 . 7700 Thisted

97 92 50 66

**B
L
I
K**

- Ring og bestil en af vore servicevogne med
uddannet VVS-montør

Niels Skaarup & Søn

Blikkenslager og VVS Installatør

Industrivej 4 - Tlf. 97 92 04 41 - 7700 Thisted

Calles Conditori

CARL EJNAR JACOBSEN

Storegade 8

Telefon 97 92 01 60

**NORDVESTJYSK
HANDELSGYMNASIUM**

Lerpyttervej 52 . 7700 Thisted
Telefon 99 19 19 19
Fax 99 19 19 99

Auto Winkler

*Salg af nye og brugte biler
Bilreparation*

Tigervej 5 . Thisted . Telefon **97 92 16 88**

Aut. forhandler

Ring efter en
Gardinbus

Se gratis ca. 1000 lange gardinlængder
hjemme i Deres egne stuer

HIL
bolig - tekstil

Telefon
97 92 24 44
- det er os
med
gardinbusserne!

Havnesmeden

Smede- og maskinværksted

v/ Knud E. Andersen

Privat tlf. **97 92 17 15**

fax **97 92 68 15**

og Leif Andersen

Privat tlf. **97 92 02 04**

Frøkjær's
KNUDSEN

MØBLER

JERNBANEGADE 7700 THISTED

KOM IND
OG SE
HVAD VI HAR
TLF. **97 92 04 66**

revisionsfirmaet

**bjørndal &
nordentoft**

poul bjørndal . herluf fisker . preben petersen
werner kühn jensen . lars ballebye jensen

torvegade 1 . 7700 thisted

telefon **97 92 55 00**

telefax **97 92 00 55**

Få en
kasse-
kredit
til
uforudsete
udgifter

Unibank

Byen største udvalg i

- Lamper
- Skærme
- Duge
- Puder m.m.

Gaveideer får man hos:

 Brdr. W Hansen
VESTERGADE 84 . 7700 THISTED
TLF. 9792 2700 . FAX 9791 1000

Thisted Dagblad

i Thy – om Thy – for Thy

Køb julegaver i

Frederiksgade . Thisted

**brille-
huset**

Briller og
kontaktlinser

VESTERGADE 7
THISTED . TLF. 97 92 04 37

TAPET - FARVE - GULV

Ærlig information,...Værs'go!

Maling
Tapet

Profa Farver

Gulvbelægning

Jensen & Langballe St. Torv • 7700 Thisted • Tlf. 97 92 33 44

- Egen slagterafdeling
- Vin fra hele verden
- Byens bedste grøntafdeling
- Faste lave priser
- Åben når du har behov for at handle
- Stort udvalg i dybfrost

Super Brugsen

THISTED ARBEJDERFORENING

Store Torv · Tlf. 97 92 02 99

Forsikringsselskabet

»THISTED AMT« g/s

Thyparken 16

Telefon 97 92 10 55

*Der er 200 tøjeksperter i Danmark
- i Thisted er det*

tejen EKSPERTEN **Engelsk**

THISTED - HANSTHOLM

Wadmann

Store Torv
Thisted
Tlf. 97 92 10 32

Centrum for ure, briller og kontaktlinser

Nykredit

THISTED

Storegade 8
7700 Thisted
Tlf. 96170777

Tlf. 97 92 06 84

ELKØB
KANSTRUP

Køkken - bad
Garderobe-
skabe
El-artikler
Hvidevarer
Hvidevare-
service

STOREGADE 4 • 7700 THISTED

TLF. 9792 45 50 • FAX 97 92 45 11

Smed Tæpper

Industrivej 61
7700 Thisted

97 92 13 88

Fax 91 91 09 17

EuroSko
Juul Sko

Vestergade 20 . Thisted

Thisted Anti Rust

Kurt Dam

Industrivej 25 . 7700 Thisted

Telefon 97 92 25 05

MERCASOL

REVISORGRUPPEN

MidtVest

Registrerede Revisorer FRR:

REVISIONSKONTORET I/S

v/Keld Hyldahl, Erik Harbo Larsen og Bjarne Ringgaard
Jernbanegade 16-18 - 7700 Thisted - Tlf. 97 92 08 99 - Fax. 97 92 04 11

Akupunktør
Søren Markvorsen

Thorstedvej 113
7700 Thisted
Tlf. 97911717

Behandling efter aftale

Gardin
EKSPERTEN
HANS ANDERSEN

STOREGADE 15 . 7700 THISTED
TLF. 97 92 09 77

bygge marked
Chr Sørensens Tømmerhandel as

Tigervej 15 . Thisted
Tlf. 97 92 33 11

MIDT-VESTJYSKE
DISTRIBUTØRER A/S
THISTED POSTEN

TLF. 97 92 14 22

tb thy bogtryk & offset AS
reklame

Telefon
97 87 16 66

**Jord-, beton
og murerarbejde**

HENNING THOBIASEN

Murermester
Tilstedvej 79 - 7700 Thisted - Tlf. 97 92 57 36

Hatten af for THY

ISBN 87 85 131 26 1

Kr. 59,-